PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 171 KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 13, 1937, TORONTO, ONTARIO METAI VI

TARPTAUTINIS UNIJIZMAS LAIMI IR MONTREALE

SUKNIASIUVIAMS PIRMIEMS TEKO PRAMINTI KELIĄ

Sukniasiuvių Laimėjimas Skaitomas Dideliu Laimėmėjimu Visų Kvebeko Provincijos Darbininkų

SMARKIAI ORGANIZUOJASI KITŲ INDUSTRIJŲ DARBININKAI

MONTREAL, Geg. 10. — Iki šiol Kvebeko provincija buvo skaitoma labai atsilikusia tarptautinio unijizmo judėjime, bet šiuo laiku jaučiamas didelis persilaužimas.

Pirmuosius žingsnius parodė sukniasiuviai, kurie taip didvyriškai išsilaikė prieš Duplessio ir katalikų bažnyčios atakas.

Iš apie 7,000 Montrealo sukniasiuvių, dauguma yra francūzų tautos. Dauguma iš francūzų randasi didelėj katalikų bažnyčios įtakoj. Tačiau jie pavyzdingai laikėsi su Intenational Laidies Garment Workers unija, kol streikas buvo laimėtas. Prieš jų solidarumą greitai subirėjo manufaktūristų gildija, o Duplessis, kuris buvo įsakęs grįžti darban arba būti areštuotais, buvo priverstas savo įsakymus padžiauti.

Penki tūkstančiai Montrealo sukniasiuvių laimėjo savo reikalavimus ir unijos pripažinimą. Katalikiška bosų unija visai išvyta iš suknelių industrijos.

Sukniasiuvių laimėjimą Kvebeko provincijos darbininkai skaito dideliu laimėjimu tarptautinio unijizmo visoj provincijoj. Sukniasiuvių streikas skaitomas pergalė ant Duplessio reakcijos, norinčios užgniaužti darbininkų teises organizuotis į unijas ir darbininkiškas organizacijas.

Sukniasiuvius dabar seka kitų industrijų darbininkai ir smarkiai stoja į tarptautines unijas, afiliuotas prie C.I.O.

Plieno Darbininkai Montreale Laikė Susirinkimą

MONTREAL, Geg. 10.—Ant trečio aukšto Graig bildinge apie 250 Peck Rolling Mills darbininkų pereitą sekmadienį laikė pirmą viešą susirinkimą, kuriame per tris valandas svarstė savo reikalus (Pecke dirba apie 350 darbininkų).

Nutarta sekti tos pačios kompanijos darbininkus Sydney, Nova Scotia, kur dirba 3,000 darbininkų. Sydney dirbtuvėse dirbanti darbininkai rengiasi neužilgo įteikti samdytojams savo reikalavimus.

Montrealiečiai Peck darbininkai nutarė statyti sekančius reikalavimus:

Pripažinti uniją; už 8 valandų darbo dieną mokėti mažiausia $3.50; darbo sąvaitę skaityti iš 44 valandų; pakelti algas ant 10 nuošimčių tiems darbininkams, kurie gauna daugiau kaip minimum; duoti vienos sąvaitės apmokamas atostogas, ir kita.

Montreale esą 15,000 metalistų. Iš to skaičiaus 5,500 dirba keliose didesnėse dirbtuvėse.

DAR 5 DIDELĖS PLIENO KOMPANIJOS NEPASIRAŠĖ SUTARTIES SU DARBININ.

PITTSBURG, Geg. 10.—John L. Lewis davė leidimą plieno darbininkų organizavimo komitetui iššaukti streiką Jones ir Laughlin Steel korporacijos fabrikuose, jei nepasirašys sutarties su plieno darbininkų unija.

Minėta korporacija yra viena iš penkių kompanijų plieno industrijoj, kurios dar nepasirašę kolektyvinės sutarties su darbininkų unija. Ji samdo 20,000 darbininkų Pittsburge ir Aliquippoj.

Lewiso Organiz. Laimės Mainose, Sako Anderson

KIRKLAND LAKE, Geg. 10. —"Komitetas Industriniam Organizavimui žengia pirmyn ir toliau žengs, nežiūrint kylančios opozicijos," pareiškė George W. Anderson, tarptautinis Mine, Mill and Smelter Workers Unijos organizatorius, mainierių susirinkime čionai.

"Mes laimėjome Oshawoj, laimėsime ir kitose vietose," tęsė jis.

Jis sako, kad kelios sąvaitės atgal unija narius skaitė šimtais, o dabar jau tūkstančiais. Sudburis ir Timminsas stovį geriausiai. Vieną dieną Timminse trys raštininkai nesuspėję išrašyti kortas naujiems nariams.

William Green Suskaldė Unijas Hamiltone

HAMILTON, Geg. 8.—Amerikos Darbo Federacijos prezidentas William Green telegrama atsiuntė reikalavimą ADF organizatoriui Ontarijos provincijoj John Noble, kad jis suspenduotų tas unijas, kurios remia industrinį unijizmą.

John Noble nuvyko į Hamiltoną ir pareikalavo iš Hamiltono Trades and Labor Council, kad jis išreikštų ištikymybę Greenui, arba bus suspenduotas.

Nežiūrint to, kad grumojo suspendavimas, 51 delegatas balsavo prieš Greeno patvarkymą, o 22 už. Po balsavimo John Noble nukabino nuo sienos čarterį. Tie 22 atstovai išmaršavo ir laikė savo susirinkimą, kuriame išrinko naujus viršininkus.

Pasilikusieji delegatai atsilaikė savo susirinkimą ir darinko viršininkus, nes du iš pildančios tarybos išėjo su maištininkais

HAMILTONO TLC PREZIDENTAS SMERKIA JOHN NOBLE

HAMILTON, Geg. 10.—Hamiltono Trades and Labor Council prezidentas O'Hanley, kuris pasiliko su dauguma, smerkia John Noble, AFL Ontarijos provincijos organizatorių, už suskaldymą Hamiltono unijų įsakant išmesti iš TLC visus C.I.O. simpatikus.

Jis sako, kad toks pasielgimas labai diktatoriškas, priešingas Kanados unijų kongreso tarimui.

1,000 Metalistų Toronte Stojo Unijon Balandyje

TORONTO, Geg. 10. — Kaip praneša The Metal Worker, metalistų laikraštis, 1,000 Toronto metalistų įstojo unijon per balandžio mėnesį.

Viso metalistų unijoj randasi jau 2,000. Jei toliau tokiu smarkumu ir kiti metalistai stos į uniją, tai už poros mėnesių unija turės 4,000 narių.

Toronte yra 7,000 metalistų. Apie trys tūkstančiai randasi mažose dirbtuvėlėse, o 4,000 keliose didesnėse. Manoma, kad didžiųjų dirbtuvių darbininkai greitu laiku bus 100 nuošimčių organizuoti.

Lietuviai metalistai kviečiami stoti į uniją. Unijos organizatorius galima matyti 163½ Church St.

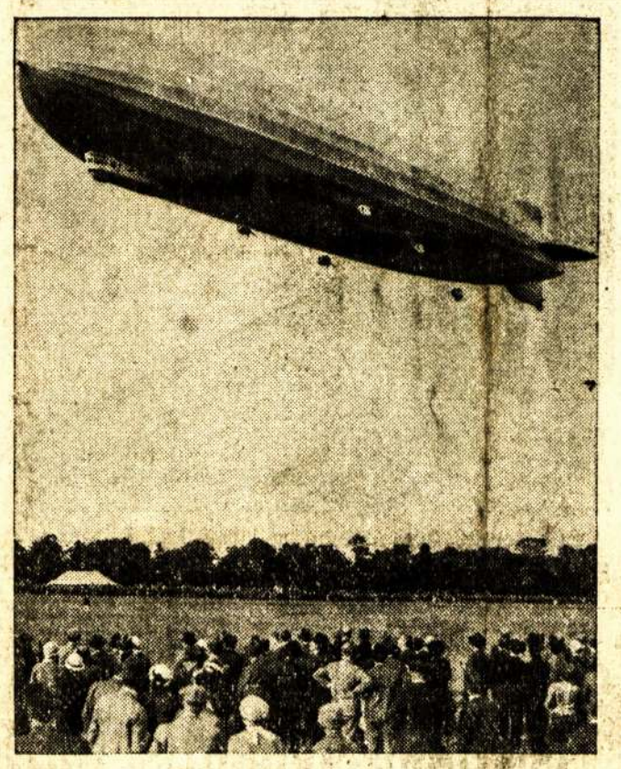

Gegužės 6 dieną Lakehurst aerodrome eksplodavo ir sudegė didysis Vokietijos cepelinas Hindenburg, kuris buvo daug didesnis už čia matomą Graf cepeliną, kuris dar ir dabar tebeskraido.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ INVESMENTAI KANADOJ VIRŠIJA ANGLIJOS

WASHINGTON, Geg. 6.—Suvienytų Valstijų komercijos departamentas paskelbė, kad A. S. V. kapitalo Kanadoj daugiau, negu Anglijos. Suvienytų Valstijų investmentai Kanadoj siekia $3,956,000,000, o Anglijos $2,824,000,000. Viso užsienio kapitalo Kanadoj randasi $6,877,000,000. Kanados kapitalo kitose šalyse $2,165,000,000. Suvienytose Valstijose—$1,357,000,000.

Per 10 Metų Užmušė 459 Darbininkus Mainose

SUDBURY, Geg. 10.—George W. Anderson, tarptautinis Mine, Mill and Smelter Workers unijos organizatorius, pareiškė, kad nuo 1925 metų iki 1935 metų mainose buvo užmušta 459 darbininkai.

Jis sako, kad tie nelaimingi atsitikimai įvyksta daugiausia delto, kad mainieriai verčiami skubėti ir apsilenkti su apsaugos taisyklėmis, o antra, tai delto, kad naujai priimtų mainierių nepralavina, kaip elgtis su sprogstama medžiaga ir kitais mainų įrankiais.

Jei būtų mainieriai gerai organizuoti, jis sako, daugumą tų nelaimių galima būtų prašalinti.

Jau 7,500 Fordo Darbininkų Stojo Unijon

DETROIT, Geg. 10. — Nors Fordas yra pasakęs, kad niekad nesirašys jokios sutarties su unija, tačiau gali prisieiti tą užsispyrimą padėti, nes ir jo darbininkai pradeda organizuotis.

United Automobile Wirkers unija praneša, kad savo eilėse turi jau 7,500 Fordo darbininkų. Ji sako, kad tik pradžia.

Unijos organizatoriams duotos instrukcijos Fordo darbininkų organizavimą pradėti rimčiau, nes kitos automobilių kompanijos jau apgalėtos ir priverstos pasirašyti sutartis su automobilių darbininkų unija.

MANOMA, KAD FILMŲ ARTISTŲ STREIKAS BŪS ŠULAIKYTAS

HOLLYWOOD, Geg. 10—Sustreikavus 6,000 filmų gamybos technikų ir ekstra artistų, apie tiek pat artistų, įskaitant ir žvaigždes, rengėsi streikui. Tačiau manoma, kad artistų streikas neįvyks, nes keturios filmų gaminimo studijos jau sutiko patenkinti streikierių reikalavimus ir pripažinti jų uniją.

TORONTO POLICIJA DRAUDŽIA SILKNIT DARBININKAMS PIKIETUOTI

TORONTO, Geg. 10. — Du šimtai Ontario Silknit streikierių šiandien norėjo masiniai pikietuoti dirbtuvę, kuri randasi ant Portland ir King kampo, bet policija nedaleido.

Pikietuoti leidžiama tik po porą prie kiekvienų durų. Per visą laiką pikietuoja tik po tris poras.

Rytais ir vakarais prie dirbtuvės būna daugiau policijos, negu streikierių.

Samdytojai nesirašo sutarties tik todel, kad unija esanti afiliuota prie C.I.O.

Sukniasiuviai Kviečiami Remti Silknit Streikierius

TORONTO, Geg. 12.—Vakar vakare įvykęs sukniasiuvių Joint Council susirinkimas nutarė sukelti $100 paramos del Ontario Silknit streikierių. Aukos bus renkamos ant blankų visose suknelių siuvyklose.

Lietuviai sukniasiuviai kviečiami paaukoti sulyg išgalės. Padėkite šilko darbininkams laimėti streiką.

A. Ylienė
Joint Council Narė

POLICIJA APŠAUDĖ STREIKIERIUS DUBLINO MIESTE

DUBLIN, Airija, Geg. 11. — Keturi šimtai policijos taškė žmonėms galvas ir net šaudė bevaikant Airijos respublikonus, kurie surengė demonstraciją prieš tai, kad Anglijos karalius vadinamas ir Airijos karaliumi.

NE TOKS DIDELIS ENTUZIAZMAS KARŪNACIJOS IŠKILMĖSE, KAIP TIKĖTASI

LONDON, Geg. 12. — Karaliaus Jurgio VI karūnacijos iniciatoriai tikėjosi, kad pažiūrėti procesijų susirinks mažiausia 6,000,000, tačiau išryto buvo tik 2,000,000 žmonių.

Karūnacijos iškilmė kainuos $100,000,000, bet pajamų tikisi gauti $500,000,000.

SAKO PIENAS BUS VĖL NUPIGINTAS

TORONTO, Geg. 11.—Kadangi Toronto miesto valdyba, aldermanui Smithui reikalaujant, užprotestavo prieš pakėlimą kainos ant pieno, kontrolierių taryba pranešė, kad neužilgo bus tas klausimas svarstomas ir tikimasi, kad pieno kaina bus numušta vėl iki tiek, kiek buvo prieš pakėlimą.

MUSSOLINIS BOIKOTUOJA ANGLIJOS KARALIAUS KARŪNACIJĄ

ROMA, Geg. 9. — Mussolinis atšaukė iš Anglijos visus Italijos žurnalistus. Taipgi davė įsakymą, kad Italijos laikraščiai nedėtų karūnacijos paveikslų. Iš to daroma išvada, kad Mussolinis skelbia neoficialų boikotą.

NAUJI KANADOS KARINIAI LAIVAI JAU KANADOJ

MONTREAL, Geg. 10. — Iš Anglijos atpirkti Kanados kariniai laivai, naikintuvai St. Laurent ir Frazer, jau Kanados vandenyse.

St. Laurent, 1,600 tonų naikintuvas, randasi Montreale, o Frazer Valcouvery.

Drg. Prestes Nuteistas Šešiolika Metų Kalėjimo

RIO DE JANEIRO, Brazilija, Geg. 9.—Vakar įvyko didžiulis teismas, kuris nuteisė ilgiems metams kalėjimo Brazilijos liaudies vadus, kurių tarpe ir draugą Prestes.

Nacionalis Aukščiausias Tribunolas, grynai fašistinis valstybės organas, kuris atsisakė priimti kaltinamųjų liūdininkus, draugą Luis Carlos Prestes nuteisė 16 metų kalėjimo, Herry Berger, buvusį Vokietijos reichstago narį, 14 metų kalėjimo. Kapitoną Aglibertą Viera Azevedo nuteisė 20 metų kalėjimo.

Fašistai buvo pasimoję šiuos Brazilijos liaudies vadus nusmerkti mirtin, tačiau pabijojo Brazilijos žmonių protestų, kurie pasireiškė po visą šalį, nežiūrint biauriausios reakcijos.

Hepburnas Sako John Lewis Trokšta Kraujo

ST.THOMAS, Geg. 11.—"Jei John Lewis turės užtektinai drąsos atvykti į šią provinciją kurstyti betvarkę, kraujo praliejimą ir kitus neteisėtus veiksmus, aš įsakysiu jį areštuoti," pareiškė Hepburnas, kalbėdamas gelžkeliečių susirinkime. "Jis bus neišleidžiamas iš kalėjimo nei už užstatą, kol jis atsiims teisingą atlyginimą iš kanadiško teismo pirmą kartą savo gyvenime."

Faktas yra, kad C.I.O. vadovaujami streikai Kanadoj buvo tvarkingiausi. Be pamato Hepburno burnojimas prieš J. Lewis ir C.I.O. unijas yra gryna provokacija, šmeižimas.

Atsirado Ontarijoj Kitas Reakcionierius

HAMILTON, Geg. 11.—"Laikas atėjo del kiekvieno raudonkraujo kanadiečio tvarkytis savo reikalus taip, kaip pačiam patinka, o ne taip, kaip nurodo svetimšaliai agitatoriai," pareiškė pulkininkas Drew, konservativų partijos šulas, dabar prisidėjęs prie Hepburno.

Jis John Lewis'ą ir jo vadovaujamą C.I.O. iškeikė paskutiniais žodžiais. Anot jo, C.I.O. naudojąs sabotažą, naikinimą ir kitus kraštutinius metodus.

Tik įsivaizdinkit, sako jis, atvykę iš kitos šalies agitatoriai mokina Kanados valdžią, kaip elgtis su darbininkais.

HINDENBURGĄ UŽDEGĖ PATIES CEPELINO MOTORAI

LAKEHURST, N. J., Geg. 9. Tėmytojai, kurie matė Hindenburgo tragediją, sako, kad jie pastebėję kibirkštis iš cepelino motorų. O kadangi cepelinui leidžiantis žemyn buvo išleidžiama iš jo dalis hydrogeno gazų, tai nuo tų kibirkščių ir užsidegęs minėtas gazas (dujos), kuris paskui eksplodavęs.

Sako Anarchistai Sukilo Trockistams ir Franko Simpatikams Kurstant

Trockistų Vadai Visuomet Agitavę Anarchistus Nedūoti Įsigalėti Liaudies Valdžiai

ANARCHISTŲ TARPE ESĄ PRILINDĘ DAUG FAŠISTŲ

VALENCIJA, Ispanija, Geg. 10.—Pereitą sąvaitę pasireiškė anarchistų sukilimas Barcelonoj ir kituose Katalonijos miestuose. Norėjo nuversti liaudies fronto valdžią. Susirėmimuose su valdžios jėgomis keli šimtai užmušti ir arti tūkstančio sužeista.

Sukilimą sukurstę trockistai ir generolo Franko agentai. Apie tai Suvienytų Valstijų Komunistų Partijos Centro Komiteto narys Robert Minor, kuris randasi Ispanijoj, nurodo sekančiai:

"Kai kuriem fašistam pavyko prasiskverbt į anarchistų eiles Katalonijoj, savivaldiškoj Ispanijoj, kurios sostinė yra Barcelona. Tie fašstai pasiliko Katalonijoj todel, kad jie nepaspėjo persinešti į fašistų valdomą žemę.

"Būdami Katalonijoj, jie jau per daugelį mėnesių skelbė sukilimą prieš Ispanijos respubliką ir prieš Katalonijos liaudies valdžią.

"Tie provokatoriai reikalavo statyti neva 'revoliucijos reikalus' pirmoj vietoj, prieš laimėjimą karo, vedamo prieš fašistus. Tuo būdu jie pasėjo sumišimą ir tarp tūlų anarchistų darbininkų," sako Minor.

"Trockistų vadai Andres Nin, Juan Andrade ir Julian Gorkin, beje, iš paviršiaus neva nutraukė ryšius su Trockiu, bet tikrumoje jie vykdė trockinę programą. Jie stengėsi gauti sau šalininkų tarp anarchistinių darbininkų. Jie tuos darbininkus agitavo neleist valdžios aparatui perdaug sustiprėti. Šie trockistai naudojo tokį obalsį: 'Mes galime laimėti karą, bet pralaimėti revoliuciją.'

"La Batalia dienraštis, trockistų organas Barcelonoj, jau senai varė agitaciją prieš Liaudies Frontą ir prieš Katalonijos ir Ispanijos respublikos valdžias, šaukdami sukilti prieš jas.

"Tokia trockistų taktika pilnai supuolė su fašistų tikslais. Nes fašistai nuo pat to laiko, kai jie buvo sumušti Guadalajaroj ir kai pradėjo ofensyvą prieš Bilbao, pasmarkino savo agitaciją Katalonijoj, reikalaudami (neva) 'revoliucijos' prieš respubliką ir prieš Katalonijos valdžią. O su jais kartu darbavosi slapti fašistų agentai, praslinkę į anarchistų organizacijas.

"Pereitą antradienį jie bendromis jėgomis (fašistų agentai ir trockistai) bandė sukurti tarpusavį karą. Jie norėjo, kad tatai atrodytų 'civilis karas' tarp anarchistinių ir komunistinių darbininkų . . . Ir fašistų generolai per radio iš Sevillės kartotinai skelbė melagingus gandus apie tokį pilietinį karą.

"Bet tikrumoj padėtis Barcelonoj jau rami. Valdžia visiškai kontroliuoja visas geležinkelių stotis, vyriausybės namus ir miestą apskritai.

"Eina draugiškos konferencijos tarp atstovų nuo dviejų darbininkų federacijų (socialistiniai-komunistinės ir anarchistinės)"

TRANSPORTO DARBININKAI ATSIMETA NUO GREENO

NEW YORK, Geg. 10.—Septyni tūkstančiai Trasporto Darbininkų Unijos narių savo susirinkime nutarė prisidėti prie C.I.O. Ji priklausė prie A.F.L.

ANGLIJA SUTRAUKĖ 8 LAIVUS SAUGOJIMUI EVAKUACIJOS

PARYŽIUS, Geg. 11.—Anglija dar daugiau laivų atsiuntė į šiaurinį Ispanijos pakraštį, kad apgynus nuo fašistų tuos laivus, kurie evakuoja iš Bilbao moteris ir vaikus. Dabar Anglija turės 8 karinius laivus.

Iki šiam laikui iš Bilbao išvežta apie 10,000 moterų ir vaikų.

Suėmė 200 Karininkų Už Atsisakymą Vykt Ispanijon

PARYŽIUS, Geg. 7. — Čiagauta iš Italijos patikimų informacijų, kurios nurodo, kad Italijos žmonių pasipriešinimas Mussolinio intervencijai Ispanijoj smarkiai auga.

Pasipiktinimas Mussolinio intervencija matomas ir iš to, kad 200 karininkų esą suimtų už atsisakymą vykti Ispanijon "savanoriais."

Informacijos dar nurodo, kad trys karininkai buvę sušaudyti kalėjime dar be teismo.

Generolas Terucci, kuris pastaruoju laiku buvo Ispanijoj, esąs atšauktas Italijon ir areštuotas. Generolas Bergonzoli, kuris buvo Guadalajara fronto komandieriumi, taipgi buvęs atšauktas į Italiją ir kažkur dingęs. Reiškiama mintis, kad jis buvo sušaudytas.

Nekuriose vietose darbininkai ir valstiečiai rengią demonstracijas.

Baskečiai Smarkiai Ginasi Nuo Fašistinių Užpolikų

BILBAO, Geg. 10. — Kelios dienos atgal baskų kariuomenė apsupo 3,000 itališkų fašistų keliolika mylių į šiaurę ir rytus nuo Bilbao ir iki šiam laikui tebelaiko. Vienintėlis fašistams kelias, tai jūra, bet baskiečių kanuolės neprileidžia laivų.

Generolas Mola sutraukė nemažai naujų jėgų tikslu išvaduoti apsuptuosius ir eiti linkui Bilbao, bet sutinka didelį pasipriešinimą iš liaudiečių.

Nekurias vietas už keliolikos mylių nuo Bilbao esančiuose kalnuose baskiečiai atsiėmė iš fašistų ir tvirtinasi. Tik vienoj labai aukštoj vietoj fašistai išsilaikė ir grumoja žengimu pirmyn.

MADRIDAS, Geg. 10. — Fašistai mėgino išvaduoti 3,000 fašistų iš universiteto sektoriaus, kur jie baigia stipti iš bado, tačiau nepavyko, jų pastangos nuėjo už niek.

Fašistai mėgino daryti puolimą Toledo fronte, bet ir tenai begailestingai juos atmušė.

UŽĖMĖ VISAS STRATEGINES VIETAS SOLLUVE KALNUOSE

HENDAYE, Geg. 12.—Baskų lojalistai atsikovojo iš fašistų visas strategines vietas Solluve kalnuose, kurias fašistai buvo užėmę.

Pietų fronte, lojalistai pradėjo veržtis Toledo miestan.

Fašistų kanuolės užmušė 60 asmenų Madride.

Guadalajara fronte abi pusės mobilizuojasi naujiems mūšiams.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

FAŠISTINIŲ AGITATORIŲ NEPBURNAS NEMATO

Kaip jau yra žinoma, Ontarijos premjeras Hepburnas sukėlė didelį triukšmą prieš C.I.O. organizatorius, kadangi jie atvykę iš Suvienytų Valstijų. Bekovodamas prieš C.I.O. ir jo organizatorius, Hepburnas pravijo du ministerius. Vėliau kreipėsi pas konservativus prašydamas talkos kovoje prieš C.I.O. Pranešimai nurodė, kad Hepburnas sutikęs atiduoti konservativams net ir premjero vietą. Taip toli jis nužengė, kad tik "apginti" Kanados darbininkų kišenes nuo svetimos šalies agitatorių, C.I.O. organizatorių.

Bet visai kiti dalykai, kuomet fašistinis agitatorius kurstc Kanados visuomenę. Toronte randasi pulkininkas E. N. Sanctuary. Jis atvyko iš New Yorko. Čia jis drožia prakalbas net išprakaituodamas. Jis nei kiek neblogiau atakuoja C.I.O. ir kitas darbininkiškas organizacijas, kaip Mr. Wright, Globe and Mail savininkas, mainų multimilionierius. Sanctuary yra American Vigilantes Intelligence Federation agentas. Jis yra biaurus fašistas anti-semitas. Tokiam Suvienytų Valstijų agentui Hepburnas nieko nesako.

FAŠISTŲ AGENTAMS RŪPI KANADOS LIETUVIAI, BET . . .

Nekurį laiką Kanados lietuviai buvo užmiršti. Niekas jų nežinojo, išskyrus Suvienytų Valstijų lietuvių komunistinio judėjimo veikėjus, kurie jei ne asmeniškai atlankydavo kanadiečius, tai nors kitokiais keliais palaikė ryšius ir traukė į darbininkišką judėjimą. Bet per paskutinius kelis metus pradėjo juos lankyti "patriotinės" dvasios žmonės, ypatingai Montrealą. Tenai buvo jau keli tokie žmonės, o paskutinėm dienom net ponas Uždavinys, Vilniaus "vaduotojas." Mat, turbūt, nepatinka, kad Kanados lietuviai energingai veikia Lietuvos liaudies naudai.

Bet jiems nesiseka. Niekur jie neturi tiek bėdos, kaip Kanadoje. Net juokas ima skaitant pranešimą iš Montrealo, kuriame aprašomas Uždavinio sutikimas. Jei nebūtų pradėjęs savo draugų Lietuvoje atakuoti, vargiai būtų jis galėjęs kalbėti. Atvyko pagirti Lietuvos ponus, o čia reikėjo nenoroms išpeikti. Ką gi jam dabar pasakys Smetona, ant kurio jis negražiai pakalbėjo. Smetona statosi tautos vadu, o Uždavinys pareiškė, kad jis tik laikinai.

Visgi pas fašistus nėra drąsos. Jei komunistui tektų sutikti tokią opoziciją, jis geriau prasišalintų, bet savo idėjų neniekintų. O Uždavinys apsivertė "demokratu" ir vali drožti ant savo draugų.

Montrealiečiai tinkamai pasielgė. Nepritarimas Uždavinio ir jo draugų planams Vilniui "vaduoti" dar nereiškia atsisakymą nuo Vilniaus. Vilniaus lietuviai kenčia didelį persekiojimą iš Lenkijos ponų pusės, bet ar nekenčia lietuviai prie Smetonos režimo? Kas sušaudė kelis valstiečius už tai, kad jie reikalavo daugiau atlyginimo už savo produktus? Kas sukišo į kalėjimus virš 1,000 lietuvių už tai, kad jie reikalavo demokratinių teisių? Arba, ar turi teises Lietuvoj gyvenanti lietuviai svarstyti to paties Vilniaus vadavimo klausimą? Geriausiai mes pasitarnausime Vilniaus lietuviams, tai kovodami prieš Lenkijos ir Lietuvos fašistus. Tik laisvos abiejų šalių tautos išriš tą klausimą.

REIKIA DAUGIAU PARAMOS JAUNUOLIAMS

Mūsų organizacijos jau nekartą diskusavo, kaip padėti mūsų jaunimui. Buvo mėginta organizuoti kliubus, palaikyti laikraštyje skyrių anglų kalboje. Tas viskas buvo geri pirmieji žingsniai. Bet to dar negana. Reikia jaunimo klausimo neapleisti. Darbas turi būti varomas pirmyn, duodama ir tolimesnė pagelba mūsų jaunuoliams. Jiems stoka patyrimo.

Geriausia dabar jaunuoliams padėti, tai rėmimas jų planų išleisti laikraštį anglų kalboje. Rubežiai mums neturėtų užstoti kelio. Reikia organizacijose pakelti tą klausimą ir kiek galimybės leidžia paskirti finansinės paramos. Taipgi reikia išrinkti komitetus parinkimui skaitytojų. Jei kur yra paaugusio jaunimo, arba ir mažesnio, jei tik moka angliškai suskaityti, tėvai turi patys užprenumeruoti. Nereikia laukti, kad patys jaunuoliai ar jaunuolės įsitrauktų į tą darbą. Labai retai atsitinka, kad laikraščius patys užsirašo ir suaugusieji; vajininkai yra tie žmonės, kurie užrašo laikraščius.

Nereikia praleisti pro pirštus ir to fakto, kad laikraštis mėginamas išleisti bendromis jėgomis įvairių pažiūrų jaunimo. Tai labai kilnus užsimojimas. Tas laikraštis, kurio vardas bus "Balsas," bus ne tik apšvietos skleidėjas, bet ir vienybės idėjos skleidėjas.

BIAURUS TROCKISTŲ IR JŲ SIMPATIKŲ DARBAS ISPANIJOJ

Kanadą pasiekė žinios, kad Barcelonoj buvo sukilę prieš liaudies valdžią anarchistai. Tai tam tikra dalis anarchistų, kurių tarpan prilindę nemažai trockistų. Trockistai tuos anarchistus ir sukurstė prieš liaudies valdžią, kurią kaltino stovėjime ant kelio linkui proletarinės diktatūros.

Ar gali būti biauresnis darbas, kaip kėlimas sukilimo užpakalyje, kada mirtini mūšiai visuos frontuos tarp liaudies gynėjų ir fašistų talkininkų—nazių ir itališkų fašistų? Juk dabartiniu laiku Ispanijoj abiejų pusių jėgos veik lygios. Vienos kurios pusės susilpninimas reiškia tos pusės pralaimėjimą. Dabartiniu laiku abi pusės laukia, kad viena kuri nors pradėtų puolimą. Puolimą pradėjusiai tektų pralaimėti, nes puolant daugiau nuostolių aplaikoma. Manoma, kad Franko tyčia begailestingai bombarduoja Madridą, kad tik išprovakuoti liaudiečius į ofenzyvą. Na, kurią gi pusę silpniną trockistų ir anarchistų sukilimai užpakalyje?

Iki šiol dar buvo tokių, kurie niekaip negalėjo įsivaizdinti, kad trockistai fašistai. Bet Barcelonos trockistų surengtas sukilimas prieš liaudies valdžią turėtų išblaškyti visas abejones. Darbai parodo, kas jie per vieni. Didesnės kriminalistės negali būti, kaip rengimas sukilimo tokioj kritiškoj valandoj, kada eina sprendžiamas mūšis del Bilbao likimo. Toks sukilimas, tai tiesioginis mėginimas padėti fašistams paimti Bilbao.

IŠVENGIAMOS KATASTROFOS

Kada buvo ištirta priežastis tos didelės katastrofos New Londono mokykloj, per kurią žuvo keli šimtai mokinių, pasirodė, kad ji buvo mokyklos administracijos gobšumas. Ji naudojo pigias dujas apšildymui. Jei būtų buvę naudojami angliai, tokios katastrofos nebūtų buvę ir tiek mokinių nežuvę.

Dabar vėl kita didelė katastrofa tose pačiose Suvienytose Valstijose. Tai cepelino Hindenburgo supleškėjimas. Čia vėl žuvo keli desėtkai žmonių. O kiek nuostolių padaryta. Bet ir šiame atsitikime kaltas pinigas. Kada Dr. Eckener siūlė naziams cepeliną pripildyti nedegančiu heliumu, nazių valdžia atsisakė tą padaryti, nes heliumas brangesnis už hydrogeną. Mat naziams reikėjo sutaupyti pinigus kanuolėms daryti.

Kapitalistų gobšumas yra priežastis daugelio katastrofų. Ir tos katastrofos padaro daug daugiau nuostolių, negu kainuotų apsisaugojimas. Daleiskim, kad tiek pinigų valdžia išleistų įtaisymui apsaugos priemonių mainose, kiek išleidžiama kompensacijoms, būtų galima apsaugoti daugelio darbininkų sveikatą ir gyvybę. Jei kapitalistai tuos visus pinigus, kuriuos išleidžia policijos ir kitų valstybės organų išlaikymui, išleistų darbininkų būvio gerinimui, daug geriau viskas atrodytų.

IR KONSERVATIVAI SKYLA

Kanados darbininkų unijinis judėjimas įvarė klyną į visas kapitalistines partijas. Pasirodė žinių ir apie konservativų suskylimą. Pulkininkas Drew, konservativų organizatorius Ontarijos provincijoj, rezignavo iš rinkiminės kampanijos vedėjo. Sakoma, kad jis susipykęs su Rowe. Jis reikalavęs priimti Hepburno pasiūlymą sudaryti koalicinę valdžią, o Rowe atmetęs. Taipgi Drew remiąs Hepburno kovą prieš C.I.O., o Rowe sako, kad reikia duoti darbininkams teises organizuotis. Matomai Rowe mano, kad iki rinkimų darbininkai ne kažkur nueis, o paskui galės kitaip pakalbėti. Drew užimsiąs Attorney-General vietą Hepburno kabinete.

Kvebeko provincijos valdžia taip pat nesutarianti kas link metodų kovoje prieš C.I.O. Duplesis norįs Hepburno pėdomis eiti, o esą tokių, kurie esą tam priešingi. Nekurie pagrumoje rezignacijomis, kada Duplesis įsakęs suimti sukniasiuvių vadus.

Jie visi nenori darbininkų unijų, bet kai kuriems atrodo, kad tokia taktika, kaip Hepburno ir Duplesio, dar žalingesnė. Žinoma, kaip viena, taip ir kita, darbininkų nesulaikys.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Ir Bedieviai Geri, Bile Prieš Maskvą

Vakar Vilnyj buvo rašyta apie francūzą renegatą J. Doriot, kurį hitlerininkai garbina kaipo francūzišką Hitlerį. Tas niekšas yra trockistinio plauko padaras.

Nagi žiūrim, jau ir marijonų Draugas kelia Doriot'ą į padanges. Burnodamas prieš komunistus, jis remiasi Doriot'u!

Ir bedieviai eis į dangaus karalystę, bile jie rėkia prieš Maskvą!—**L. Pruseika,** Vilnyj.

* * * * *

Litai Gadina Argentiniečių Vienybę

Mūsų "tautininkai" dažnai nusiskundžia, kad mūsų kolonijoj del vienybės ir bendro sugyvenimo nebuvimo didžiausiais kaltininkais yra marksistai, o jeigu jų nebūtų, tai vienybė klestėtų.

Ponai tautininkai puikiausiai žino, kas ardo kolonijų vienybę, tai yra, kad ne marksistai, bet iš Lietuvos siunčiami litukai, kurių dėka net patys tautininkai suskilo, nepasidalindami prisiųstos litienos. Jei Lietuvos fašistų valdžia nesiųstų čia savo agentams litų, išplėštų iš Lietuvos ūkininkų, tai mūsų kolonijoj atsirastų ne vien pas tautininkus, bet ir visoj kolonijoj daugiau vienybės.—**Momentas,** lietuvių laikraštis Argentinoj.

* * * * *

Negali Nuplauti Kruvinų Trockio Rankų

Liberalų sąvaitraštis "The Nation," kuris ne vieną kartą išstojo už Trockį, šiuo tarpu, matyt, jau bus plačiau praregėjęs, kad "teismas," kuris buvo suruoštas Trockiui Meksikoj, jokios naudos nedavė. "The Nation" nuomone, "teismo" eisena parodė, kad veltui buvo eikvota laikas, pastangos ir pinigai. —**Laisvė.**

* * * * *

Ne Tik Neužsidarė, Bet Dar . . .

"General Motors Planuoja Didelę Programą," skaitome didelį antgalvį Globe and Mail didlapyj. Kame dalykas pone Wright?! Rodos jūs sakėt, kad C.I.O. išvarys General Motors korporaciją iš biznio . . .—**Daily Clarion.**

* * * * *

Čikaga Puikiai Paminėjo S.L.A. Jubiliejų

Kaip žinia, SLA nelabai senai užbaigė savo auksinį jubiliejaus vajų. Dabar "Vilnis" žymi, kad "Per visą auksinį vajų SLA Chicagos kuopose gauta... keturi nauji nariai..."

Nesinorėtų tikėti, kad SLA kuopos, minėdamos savo organizacijos 50 metines gyvavimo sukaktuves, tegalėjo gauti tik keturis naujus narius per vajų, kuris tęsėsi veik metus laiko.

Jeigu tai tiesa, kaip tai išaiškinti? Juk Chicagoj priskaitoma apie 70-80 tūkstančių lietuvių!—**Laisvė.**

* * * * *

Kas Kunigų Manymu Laiko Krūvoj Šeimas

Smetonos pažadėjimas įvesti civilinę metrikaciją labai sujaudino Lietuvos kunigus. Kunigas Kemešis paleido šūkį, kad civilinė metrikacija būsianti nelaimė Lietuvos šeimai. Girdi, jeigu bus leista gauti perskiras, tai pusė ženočių nebenorės gyventi senose porose.

Tai jau labai prasti pyragai, jeigu Lietuvos šeimą palaiko tiktai negalėjimas perskirų gauti.

Nesinori tikėti, kad mūsų kunigams taip smarkiai rūpėtų šeimos gelbėjimas. Faktas yra, kad kunigai patys netiki į jokią šeimą. Jie užgintą vaisių raško ir valgo be jokių šeimyninių rysių. Civilinė metrikacija pakenks bažnyčios bizniui. Štai kame visa paslaptis. — **A. B.** Laisvėj.

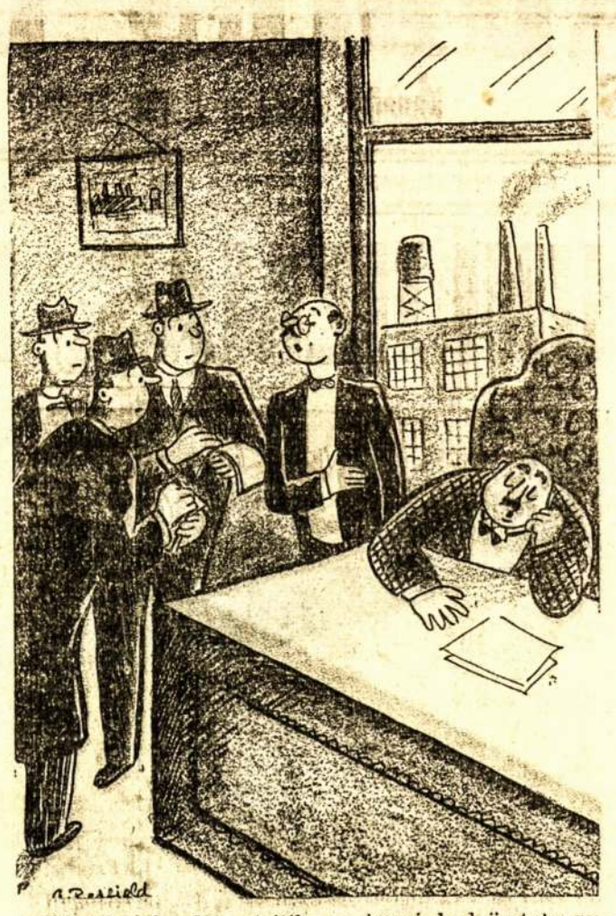

Reporteriai:—Kas atsitiko su juomi, kad jis toks nusiminęs?
Tarnas:—Pasirašė sutartį su C.I.O. unija.

Kokias Pamokas Duoda Ispanijoj Einantis Karas

Daugumas šiandien jau galutinai įsitikinę, kad pas Madridą, Bilbao ir kituose Ispanijos frontuose yra sprendžiama ne tik Ispanijos žmonių laisvės likimas, bet ir viso pasaulio žmonių laisvės likimas. Demokratinės jėgos ten demonstruoja savo užtvarą, o fašistinės savo. Jeigu laimės Ispanijoj demokratija, sustiprės demokratinių valstybių blokas, jis padarys didesnį spaudimą į buržuazines demokratines valstybes, kurios šiandien mažai skaitosi su žmonių laisvės saugojimui. Juk daugumui šiandien aišku, kad Vokietijos ir Italijos fašistai šiandien gali žudyti Ispanijos liaudį vien delto, kad nėra kam jos tinkamai užtarti. Jeigu visos demokratinės valst y b ės taip, kaip Sovietų Sąjunga, stovėtų už Ispanijos demokratijos gynimą, užsienio fašistai būtų neišdrįsę savo kruvinų nagų kišti į Ispaniją. Jei ir kištų, susidarytų jėga juos sudraust. Na, o kas šiandien vykstą Ispanijoj, tas gali atsitikti kiekvienoj valstybėj. Niekam nepaslaptis, kad Hitleris svajoja ne tik apie Ispanijos gausius mineralais šaltinius, bet ir apie Francijos mineralais turtingus plotus, Čekoslovakiją, Pabaltės valstybes. Jo apetitai siekia net Uralų kalnus. Mussolinis savo apetitų troškimus pradėjo vykdinti gyveniman Abisinijoje 1935 metais. Italijos fašistų laimėjimas su beginkliais žmonėmis Abisinijoje, Musoliniui užaugino didelius ragus ir paskatino prie pradėjimo kruvinų žygių Ispanijoje, su kuo jo troškimai nepasibaigs. Gal kaip kuri buržuazinė valstybė iš visų savo pajėgų trokštų Hitlerį ir Mussolinį matyti Ukrainos derlinguose plotuose ir Uralų kalnuose, bet jos gerai žino, kad iki ten pasiekti, tai jiems priseis sunaikinti kelias mažesnes valstybes. Na, o kas gali būt tikras, kad sunaikinus mažesnes valstybes ir Sovietų Sąjungą nebus puolimo ant pačių didžiausių. Aišku, kad to atsiekus tas įvyktų. Tad aišku, kad didžiųjų valstybių ateitis priklauso nuo mažųjų. Jeigu bus tinkamai atremtas tarptautinio fašizmo puolimas Ispanijoj, kartu bus apginta Čekoslovakija, Pabaltės mažosios valstybės, Balkanai ir pačios didžiausios valstybės ir kartu apsaugota pasaulio taika.

Laikas yra visiems laisvę ir taiką mylintiems žmonėms galutinai įsitikinti, kad laisvę ir taiką žmonijai neša Ispanijos liaudiečių laimėjimas, o ne fašistų. Jeigu laimės liaudiečiai, į taikos ir laisvės saugojimą bus prijungta dar viena didelė valstybė ir kartu su kitomis padarys demokratinių jėgų persvarą. Tuo pačiu laiku taps akstinu kitų šalių darbininkams, kad reikia apsiginti nuo kruvino fašizmo užpuolimo ir apsaugoti pasaulio taiką ir žmonių laisvę. Jeigu laimės fašistai, sustiprės užpuolikų blokas ir tokiomis pat p r i e monėmis, panaudodami Frankus, vystys ir kitose valstybėse savo grobuonišką planą. Tai pamoka, iš kurios mokinasi visos reakcinės ir demokratiškos jėgos, nes nuo šių įvykių priklauso pasaulio ateitis.

Fašistai Mokinasi Ispanijoje Kaip Sugriauti Pasaulį

Šale pamėginimo užgrobti kitas tautas su parsidavėlių pagelba, Italijos ir Vokietijos fašistai šiandien dar ima vieną svarbią pamoką, tai demonstravimą savo žudymo įrankių ir vedimą karo. Viena charakteringa fašistų taktika pasauliui rodo iki šiol nemėgintą ant kitų tautų užpuolimo metodą, tai karo nepaskelbus vesti kitų tautų masinį žudymą. Taip pirmą kartą pasitaikė istorijoj, kad fašistai nusiuntė į svetimą šalį šimtatūkstantines armijas, nugabeno moderniškiausius ginklus, žudo Ispanijos gyventojus ir prieš pasaulį ginasi, kad nevedą jokio karo. Kada žinoma, kad tokių, kaip generolas Frankas ir Hitleris su Mussoliniu, yra ne vien Ispanijoje, bet visame pasaulyje, tai reikia atsiminti, kad toks karo vedimo metodas turi didelę reikšmę. Sulyg jo galima pradėti karas ir Čekoslovakijoj, Lietuvoj, Rumunijoj, Belgijoj, Šveicarijoj ir kitose valstybėse, nes tokių agentų yra visame pasaulyje. Pasaulis turi pasimokinti iš fašistų taktikos, suprasti, kad jau praėjo tie laikai, kada karus skelbdavo monarchai savo deklaracijomis. Dabar tą atlieka fašistų agentai sukeldami kitoj šalyj maištą, jų priešakyj atsistoja svetimų valstybių armijos ir mulkina lengvatikius, kad nevedą su ta ir ta valstybe jokio karo. Tokiu būdu nusiplauna savo rankas prieš daugelį lengvatikių ir pacifistų.

Ispanijos žmonių vedamas karas su fašistiniais užpuolikais duoda dar vieną skaudžią pamoką apie ateities karus. Iš jos matosi, kad jau praėjo tie laikai, kada kovėsi armija su armija. Italijos ir Vokietijos fašistai bombarduoja ne tiek liaudies milicijos stovyklas, kiek nekaltus gyventojus. Užfrontėse žūsta daugel kartų daugiau, negu apkasuose. Tam pavyzdžiai Irunas, Madridas, Malaga ir balandžio 26 dieną išžudymas Guernicos miesto gyventojų. Guernicoj nebuvo baskų milicijos, bet užlėkė Italijos ir Vokietijos orlaiviai, su bombomis išvijo gyventojus iš namų, o paskui kiti orlaiviai lėkdami pažemiu iššaudė iš kulkosvaidžių. Sovietų Sąjungos atstovui Maiskiui iškėlus šią žiaurią Guernicos gyventojų žudynę nesikišimo komitete Londone, Vokietijos atstovas Ribentropas tiesiai pasakė, kad tokia taktika karuose reikalinga. Su tuo ir pasitenkino vadinamas civilizuotas pasaulis.

Iš šių įvykių turi būti aišku, kad ateityje visur bus panaudota ta taktika. Nežiūrint kur karas prasidės, į tolimas užfrontes nulėks šimtai orlaivių ir atliks tą patį, ką atliko Guernicoj. Iš to gaunasi išvada, kad ateinančiuose karuose bus ne tiek domės kreipiama į armijų sunaikinimą, kiek į tautų sunaikinimą. Matosi, kad pasaulio plėšrūnai mažiau interesuojasi žmonių pavergimu, bet daugiau žmonių išžudymu ir paėmimu apytuščių jų gyvenamų plotų. Todel kam rūpi, kad ir jo tėvynė nevirstų Guernica ar Malaga, tas turi su visomis savo jėgomis prisidėti prie to judėjimo, kuris stengiasi sulaikyti Ispanijos žmonių žudymą. Priešingai elgiantis žmogus, su Ispanijos žmonių palikimu žiaurioms žudynėms, palieka ir savo krašto žmones tokioms pat žudynėms. Nes turi būti aišku, kad fašizmas nepasitenkintų Ispanijoj laimėjimu, bet ruoštų ir kitose šalyse tokią pat kruviną puotą

Revoliucinė Armija Nenugalima

Pasaulio neprieteliai iš Ispanijos karo pasimokino kokią ateityje naudoti taktiką, kokią sudaryti prieš žmonių valią einančią armiją, kokius ginklus naudoti, bet kartu patyrė vieną iš skaudžiausių pamokų, tai modernizuotos armijos bejėgybę, kovojant su mažiau ginkluota revoliucine armija. Pavyzdžiui, į italų armiją iš pereito karo buvo įprasta žiūrėti kaipo į bailių armiją, nes ji, nustojus tik k e t u r i ų nuošimčių savo kareivių, traukdavosi iš mūšio lauko, o tuo tarpu vokiečių ir francūzų armijos laikydavosi net nustoję virš 20 nuošimčių kareivių. Buvo įprasta sakyti, kad italas netikęs kareivis. Tą suprato ir Mussolinis. Jis stengėsi pakelti tautos karžygiškumą, bet faktai parodo ką kitą. Kare su abisinais, smarkiai apgriuvo tas tautos herojizmas, kuomet moderniškais ginklais apginkluota italų armija per didelį vargą šiaip taip priveikė abisinus, o Ispanijos liaudies milicija visiškai sudaužė tą herojizmą. Guadualajaros fronte jie paliko ir tankus, kanuoles ir ugniasvydžius ir turėjo perkelti juos iš to fronto. Tačiau faktai kalba, kad ne italų kareivis netikęs, bet jos fašizmas, nes nenori už jį kariauti. Kas kita yra su italais tarp Madrido gynėjų, kariaujančių Garibaldi batalijone. Jie visur gynėsi kaip liūtai ir nedavė nei žingsnio atgal. Supranta ir fašistai, kad sunku jiems kariauti su revoliucine armija, kuri mažai apginkluota, nepasiekus didelio prasilavinimo karinėj srityj, bet kas būtų, jei tektų susitikti su revoliucine armija, kuri militariniai gerai paruošta.

Pastaraja pamoka susirūpinę viso pasaulio niekadėjai. Jiems baisus tas vaizdas, kad ta masė žmonių, kuri prieš jų sukilimą nemokėjo ginklo valdyti ir jo neturėjo, o keliems mėnesiems praslinkus pajėgia atlaikyti didžiausią ir moderniškiausią fašistų jėgą. O ką kalbėti apie Sovietų Sąjungos moderniškai apginkluotą revoliucinę armiją? Žodžiu sakant, fašistai suspėjo įsitikinti, kad revoliucinė armija yra nenugalima. Tačiau kova eina žutbūtinė. Jie griebiasi naujų metodų, tai pagelba įvairių jiems parsidavėlių demoralizavimo besiginančių jėgų.

Fašistų agentai dažniau pradeda pasirodyti darbininkų judėjime ir jį demoralizuoti, kad fašistus atstačius į lygsvarą. Užtat darbininkams, budavojant savo jėgas, turi būti aiškūs pasipriešinančių asmenų manievrai. Pirm visko turi būt pastatytas tikslas, taip, kaip Ispanijos liaudis pasistatė laisvės gynimą. Kuris išeina prieš darbininkų klasės bendrų reikalų gynimą, lengvai gaunasi supratimas, kam jis pasitarnauja.

Revoliucinis Strategas

Pastabos

Kadangi visos Ontarijos provincijos liaudis labai pasipiktino Hepburno išstojimais p r i e š C.I.O. unijas, dabar Ontarijos provincijos konservativai pradėjo smarkią propagandą prieš Hepburną. Jie šaukia, kad darbininkai turi turėti teises organizuotis į jiems patinkamas unijas ir kolektyviai derėtis su samdytojais.

Toks konservativų pasisakymas už darbininkų teises, tačiau, yra apgavingas. Tai tik prižadas, kurio pagelba jie nori patekti į valdžią.

Hepburnas dar daugiau kalbėjo apie darbininkų teises, bet kada prisiėjo tuos žodžius paremti darbais, tai jis visai kitaip pasielgė.

* * * * *

Dabartiniu laiku Kanada randasi dideliame politiniame sukuryje. Britiškoj Kolumbijoj eina rinkiminė kampanija. Birželio pirmą tenai įvyks rinkimai. Tenai konservativai visomis jėgomis veržiasi į valdžią. Darbininkų jėgos nesuvienytos.

Albertos provincijoj Aberharto valdžia didėliam nesutikime. Manoma, kad ji ilgai neišsilaikys. Tenai taipgi konservativai koncentruojasi. Albertoj jie jaučia didelį pavojų iš liaudies pusės, nes daug galimybių susidarymui plataus liaudies fronto. CCF laikraščio redaktorius pasisakė už tokį liaudies frontą. Social Credit eiliniai nariai taipgi nelabai toli nuo to.

Ontarijoj taip pat rinkimai n e p ertoliausia. Prisirengimas eina visu smarkumu. Ypatingai konservativai sukruto po to, kada Hepburno reakcingumas suardė liberalų frontą.

* * * * *

Nekurį laiką atgal atrodė, kad Kanadoj tokiam liaudies frontui, kaip Francijoj, visai nėra pagrindo. Bet per kelis mėnesius taip viskas pasikeitė, kad galimybės labai aiškios. Liberalų partija dalinasi. Dalis iš jų viršūnių pereina reakcionierių pusėn, o masės suka į kairę. Pamatysime, kad su laiku nei pėdsakų nebus senos liberalų partijos.

* * * * *

Niekad žmogus taip biauriai neatrodo, kaip kad tuo laiku, kada jis skebauja. Tą patyriau savo akimis, nes kiekvieną rytą tenko pastebėti s k e b u s sprunkant į Ontario Silknit dirbtuvę ant King St. Policijos ir detektivų saugomi sprunka vidun, kaip kokie vagys.

Ištikro, skebas negali būti geresnis už vagį. Skebas, jei jis eina skebauti nedirbęs toj dirbtuvėj, vagia iš darbininkų darbą ir visą pragyvenimą, stumia darbininkus į didesnę vergiją.

Jei niekas neskebautų, streikai greitai pasibaigtų. Būdami organizuoti, darbininkai iškovotų geresnes darbo sąlygas, trumpesnes darbo dienas. Tuomi būtų padaryta proga gauti darbą kitiems darbininkams.

* * * * *

Jei visi darbininkai taip individuališkai elgtųsi, tai šiandien būtų didesnė vergija pasaulyje, negu ji kada buvo pirmiau. Kapitalizmas žydėtų, kaip pavasarį žydi gėlės.

Šiandien mes gyvename moderniškos industrijos laikuose. Šiandien negalima apginti savęs i n d i v idualinės kovos keliu. Mums reikalinga kolektyvė kova. Tik organizuotai veikiant mes pagerinsime savo būvį.

* * * * *

Nekuriems atrodo, kad Ispanijos liaudis, aplamdžius fašistus nekuriuose frontuose, uždavė mirtiną smūgį savo priešams. Kai kurie, todel, dabar stebisi, kodel liaudiečiai nepuola toliau.

Vienoj ar kitoj vietoj priešo sumušimas dar nereiškia galutiną priešo sumušimą. Juk priešas tuojau pradeda stiprintis kitoj vietoj. O jei laimėjusi pusė be apsižiūrėjimo ir toliau pultų, ji gautų tokį pat smūgį.

Dabar Ispanijoj vėl abiejų pusių jėgos susilygino. Nei viena pusė nenori pulti, nes puolimas su lygiomis jėgomis nenaudingas.

Mums dabar reikia dar daugiau darbuotis. Mes žinome, kad fašistų jėgas papildo nuolatiniai Italija, Vokietija ir kitos fašistinės šalys. Liaudiečių eilių stiprinimas yra mūsų uždavinys.

J. Y.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

EKSPLODAVO IR SUDEGĖ VOKIEČIŲ CEPELINAS HINDENBURG

Gegužės 6 dieną, vokiečių cepelinas Hindenburgas, pabaigęs savo 36-tąją kelionę per Atlantą, leidosi Lakehurst aerodrome prie cepelinams pritvirtinti bokšto, eksplodavo ir sudegė. Nelaimė įvyko kuomet dirižablis buvo tik apie pora šimtų pėdų ore ir visai arti pritvirtinimo bokšto. Tuo laiku buvo į aerodromą privažiavę daug reporterių ir šiaip žmonių pasitikti svečius. Jie žiūrėjo į didžiausią oro milžiną, keleiviai žiūrėjo per langus ir krykštavo, o darbininkai įsikibę už iš cepelino numestų virvių traukė milžiną žemyn, tuo laiku įvyko didelė eksplozija ir staiga visa cepelino uodega paskendo liepsnose ir dūmuose. Cepelinas pasviro pirmgaliu aukštyn ir per kelias sekundas jau buvo visas liepsnose ir netruko nei minutės laiko, kaip degantis oro milžinas liepsnodamas atsimušė į žemę, kur už valandos laiko pasiliko jo tik plieniniai griaučiai.

Stovėję aerodrome ir dalyvavę prie cepelino traukimo žemyn, pasakoja, kad laike eksplozijos buvo baisus vaizdas: žmonės prieš kelias sekundas linksmai krykštavę, apsupti liepsnų baisiai pradėjo rėkti, kiti degdami šaukėsi pagelbos, o kitiems pavyko iššokti pro langus, bet ir tie puldami į žemę susižeidė. Darbininkai, dirbę prie nutraukimo, greitai pabėgo į šalį. Trumpai po katastrofai buvo manoma, kad bus žuvę 92 žmonės, bet ant rytojaus paaiškėjo, kad žuvo tik 35 žmonės. Tačiau ir iš likusių gyvų daug pavojingai apdegė ir prisitrenkė, kad žuvusių skaičius susidarys daug didesnis.

Nelaimės Priežastis

Trumpai po katastrofai tuojau buvo paskirta komisija tyrinėti nelaimės priežasčiai. Tačiau ant greitųjų niekas negali nustatyti del kurios priežasties jis eksplodavo ir nusinešė tiek daug gyvybių. Vieni mano, kad galėjo susidaryti cepeline daug elektros, kuri ir padegė greitai degančius cepeliną ore laikančius gazus, nes prieš nusileidimą buvo lietus ir žaibai, kas galėjo ore sudaryti didelį elektros trynimąsi. Vienas cepelino nusileidimo stebėt o j ų pasakoja, kad trumpai prieš eksploziją matęs cepelino užpakalyje kibirkštis ir iš tos vietos prasidėjimą degti. O kiti mano, kad eksplodavo cepelino motoras, o daktaras Eckener, cepelino sukonstruktuotojas, sako, kad negalėjęs cepelinas del šių priežasčių eksploduoti. Sulyg jo, ar tik neįvykęs prieš Vokietijos nazius koks nors sabotažas.

Nekurie teigia, kad keleivius taip nepalietė ugnis, kaip elektros sukrėtimas ir jis buvo daugelio gyvybių netekimo priežastimi.

Kiti stovėję aerodrome lengvesnių už orą laivų skraidymo ekspertai teigia ar tik nebus katastrofos priežastis del negirdėjimo kapitono komandos. Sako, kad girdėję, kaip kapitonas Pruss davęs visiem leidimosi skyriams komandą, kurią išgirdęs tik vienas nusileidimo vagonas, tokiu būdu paleidus žemyn vieną cepelino dalį, netekęs lygsvaros ir uodega sudavęs į žemę nuo ko ir įvyko eksplozija.

Dar iškilo viena cepelino žuvimo priežastis, ir svarbiausia. Daktaras Enckeneris, cepelino sukonstruktuotojas, teigia, kad jis siūlęs nazių valdžiai cepelino griaučius pripildyti heliumo dujomis, kurios nedegamos, bet naziai nesutiko su jo pasiūlymu ir pripildė hydrogenu, kuris smarkiai dega. Tiesa, heliumo dujas gaminti turi monopolį Suvienytos Valstijos ir dabar jau kalba, kad reikėsią suteikti teisę ir kitoms tautoms jį gaminti.

Koks Buvo Cepelinas

Cepelinas Hindenburg buvo 129 vokiečių lengvesnio už orą tipo laivas. Jis lygiai prieš metus, 1936 metais, gegužės 6 dieną iš Friedrishafen, iš Vokietijos leidosi pirmai kelionei į Suvienytas Valstijas su virš šimtu pasažierių. Jis buvo didžiausias pasaulyje dirižablis; jo budavotojai juo pasitikėjo ir padarė daug moderniškiau ir saugiau, negu Graf Cepeliną, kuris yra atlikęs 505 keliones, iš jų 100 kelionių per vandenynus, arba nulėkęs 850,000 mylių ir nuvežęs 12,000 pasažierių. Šis naujas milžinas turėjo 812 pėdų ilgio, kuomet buvo pastatytas, bet po pirmai kelionei į Suvienytas Valstijas, buvo sutrumpintas ant 10 pėdų. Didžiausias diametras buvo 134 pėdų. Pats cepelino kūnas buvo per 145 pėdas viršuj gondolos, kur gazams įtalpose talpino 6,710,000 kubinių pėdų greitai degamų hydrogeno gazų. Reiškia Hindenburgas turėjo beveik dvigubą gazų pajėgumą, negu jo brolis Graf Cepelinas. Šie gazai oro milžiną darė lengvesniu už patį orą.

Stumimo energijai cepelino gondolose buvo keturi diesel modelio inžinai, kurie turėjo 4,400 arklių pajėgą. Galėjo vežti 130,000 svarų aliejaus del kūrenimo motorų. Cepelino įgula susidėjo iš 35 žmonių. Galėjo nulėkti 8,000 mylių be paėmimo kuro, su 80 mazgų greitumu per valandą. Atlantą perskrisdavo per 61 valandą ir 33 minutes. Tokį greitumą pasiekė savo pirmoj kelionėj, bet užtrukdavo ir ilgiau, nes tas priklausydavo nuo oro sąlygų. Keleiviams ir įgulai gyventi buvo įtaisyti du aukštai: viršutiniam aukšte buvo valgomasis kambarys, socialė salė, skaitymui ir rašymui kambarys ir 25 kambariai su šalto vandens įtaisymais ir 50 lovų. Žemutiniame buvo prausyklos su karštu vandeniu, aficierių ir orlaivininkų kvatieros, rūkomasis kambarys ir virtuvė. Ir štai iš to oro milžino, kuris atliko 135,000 mylių keliones, per keliasdešimts minučių pasiliko tik apdegusių geležų krūvą.

Tas sujaudino lengvesnių už orą laivų skraidymo ekspertus. Į tokį skraidymą viso pasaulio militaristai dėjo daug vilties ir galvojo, kad turės tapti saugiu skraidymu. Mat, dirižablių patogumas tame, kad sugedus motorui jam negręsia kritimo pavojus, kas pasitaiko su aeroplanais skraidyme, ir gali sau kaboti ore iki matoras bus sutaisytas. Prie to, aeroplanams išlaikyti ore reikalinga didelės pajėgos juos traukti, nes nepasiekus tinkamo greičio negali laikytis ore. Tad buvo manoma, kad skraidymo ateitis priklauso lengvesniems už ora dirižabliams. Bet čia didžiausia nelaimė, tai gazų eksplozijos. Mat, mokslininkai jau yra ištyrę įvairių gazų sudėtis ir kiek jie gali pakelti, bet iki šiol dar nėra galutinai ištyrę įvairius gazų padarančius triukus. O ypatingai daug tokių triukų apsireiškia su hydrogeno gazais, kada jie paliečia kitą elementą. Tačiau buvo manoma, kad vokiečiai tas paslaptis jau yra atidengę ir padarę cepelinus saugius, bet Hindenburgo katastrofa ir vėl išmušė iš ekspertų pasitikėjimą cepelinais. Tuoj po katastrofos rinkosi ekspertai ir planavo ar tik ne laikas visiškai atmesti tokio skraidymo bandymus. Žinoma, kad toks skraidymas buvo taikomas daugiau militariniams tikslams, bet buvo manoma, kad ir komercijoj sulos labai svarbią rolę. Štai tuo cepelinu galėjo įvairūs komersantai pirmadienį išvykti iš Europos, atlėkę į Suvienytas Valstijas atlikti savo reikalus ir šeštadienyje vėl būti namie.

Kiek Buvo Cepelinų Katastrofų

Per 23 metus buvo 18 svarbiausių su dirižabliais nelaimių.

Vasario 12, 1935 metais, Didžiojo vandenyno pakraščiuose sudužo Suvienytų Valstijų karinio orlaivyno dirižablis Macon; žuvo du ir aštuoni išgelbėti.

Balandžio 4 d., 1931 metais, New Jeresey pakraščiuos perkūnija sudegino Suvienytų Valstijų karinio orlaivyno dirižablį Akron; 73 žuvo, o gyvais liko tik trys.

Spalių 4 d., 1930 m., Francijoj atsimušė į kalną ir eksplodavo Anglijos dirižablis R-101; žuvo 46 žmonės.

Gegužės 25 d., 1928 m., sudužo Italijos dirižablis Italia. Jis lėkė į šiaurės polių ir patiko nelaimę artiškose srityse; žuvo aštuoni žmonės, o kiti tik po kelių mėnesių išgelbėti.

Rugsėjo 3 d., 1925 metais, Ohio valstijoj audra sudaužė Suvienytų Valstijų dirižablį Shenandoah; žuvo 14 žmonių.

Gruodžio 21 d., 1923 metais. ant Vidužemio jūrų perkūnas uždegė Francijos dirižablį Dixmude; žuvo 52 žmonės.

Vasario 21 d., 1922 m., ties Hampton Road sudegė Suvienytų Valstijų dirižablis, kurį buvo nusipirkę iš Italijos; žuvo 34.

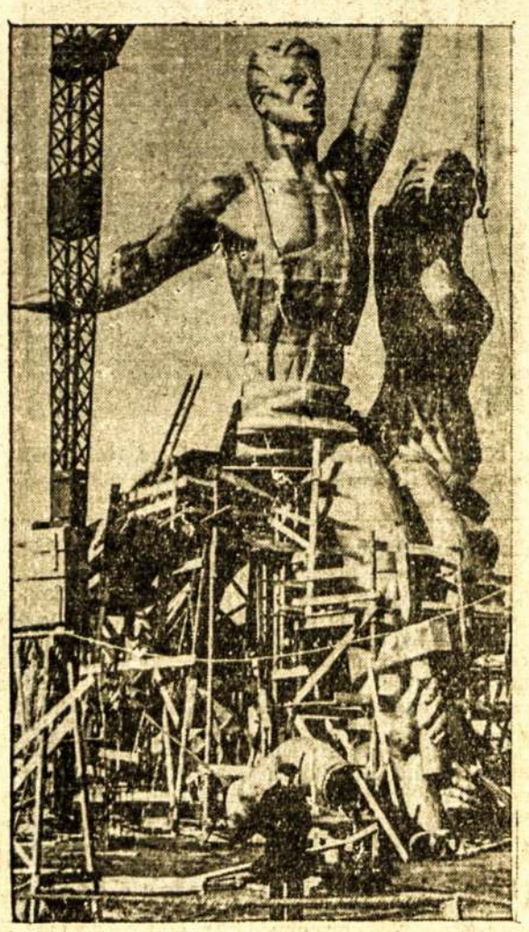

Šis gigantiškas revoliucijos simbolis bus pastatytas ant 110 pėdų aukštumo SSRS pavilijono Paryžiaus parodoje. Stovyla padaryta iš plieno. Ji vaizduoja jauną darbininką ir kolektyvo merginą. Vyro rankoj bus kūjis ir piautuvas.

Rugpiūčio 24 d., 1921 m., ties Humber River, sudegė Suvien. Valstijų dirižablis ZR-8, kuris buvo pirktas iš Anglijos; žuvo 42 žmonės.

Sausio 29 d., 1921 m., vėsula sudaužė Anglijos dirižablį R-34; niekas neprarado gyvybės.

Liepos 21 d., 1919 m., sudegė vienas dirižablis virš Čikagos; žuvo 10.

Taip žuvo ir visa eilė kitų dirižablių. Daugiausia jų buvo Anglijos ir Suvienytų Valstijų. Tokiu būdu šios valstybės atstojo nuo jų didelės gamybos. Dabar pasiliko tik du stambesni dirižabliai; Los Angelos Suvienytų Valstijų ir Graf Cepelin Vokietijoj; keturis Vokietija dirbasi.

LONDONAS SKURDO FAKTŲ ŠVIESOJE

Šiuo laiku, kada iš viso pasaulio suplaukė į Anglijos sostinę Londoną militarinės ir kapitalistų grupės ir apvaikščioja karaliaus Jurgio VI karūnavimo iškilmes, viso pasaulio akys yra atkreiptos į Londoną. Daugelio akyse vaizduojasi, kad Londonas su savo karališkais rūmais yra nepalaužiamas Anglijos galybės simbolis ir jame viskas taip spindi, kaip visoj Britų imperijoj išstatytieji Westminster Abbey vaizdai. Tačiau atvertus kitą medelio pusę, kurią apibudina Robert Sinclair savo knygoje, Metropolijos žmogus, štai koksai gaunasi bendras Londono paveikslas:

Londonas gyventojų skaičiumi yra arčiau prie 15 milijonų, negu prie 10 milijonų. Kasmet Londone priauga apie 80,000 žmonių. Dabar Londone yra daugiau žmonių, negu Trafalgar laikais visoj Anglijoj. Tačiau vienas iš kiekvienų trijų londoniečių miršta neturtingųjų namuose ar kitokios rūšies valstybinėj įstaigoj neturtingiems priglausti. Keturi iš kiekvienų 6 Londone gyvenančių vaikų yra netinkamai maitinami. Vienas iš kiekvienų septynių vaikų yra graužiamas brudo. Pusė milijono londoniečių gyvena žemiau neturtingumo lygio, kuris buvo nustatytas prieš 48 metus. Londone yra 130,000 nesanitarinių požeminių gyvenamų vietų, kuriose gyvendami žmonės gauna įvairiausias ligas. Iš kiekvienų Londone esančių trisdešimties namų vienas namas yra neturtingųjų prieglauda arba bent kokia valstybinė įstaiga. Abelnai, kasmet į Londono ligonines pribūna 2,300,000 ligonių. Apskaitliuojama, kad apie 50 nuošimčių visų Londono vaikų yra užsikrėtę džiova, o Londono ligoninėse yra tiktai 600 lovų del džiovininkų. Kas sąvaitę Londono gatvėse žūsta po du šimtu vaikų.

Prie Londono didžiūnijos pridėjus visą neturtingųjų skurdą ir iš jo paeinančias ligas, tai Londonas gaunasi lyg ir paliegėlių miestas. Kiekvienas iš šešių vaikų keturioliktais metais amžiaus turi apleisti mokyklą ir eiti ligoninėn gydymuisi. Bendrą londoniečių sveikatingumo vaizdą nusako šie faktai: iš 615 padavusių aplikacijas į policiją 595 buvo atmesti, kaipo blogos sveikatos, o tiktai vieną iš kiekvienų trijų gydytojai praleido prie autobusų šoferių tarnystės. O reikia suprasti, kad prie tokių vietų kreipės patys sveikiausi ir muskulingiausi vyrai. Kiekvienais metais londoniečiai del šalčių nustoja 7 milijonų darbo sąvaičių, o 17,000 yra suparaližiuotų vaikų. Štai ką sako Robert Sinclair apie l o n d oniečių sveikatingumą: "Kada 100,000 atletiškos minties žmonių susirenka pažiūrėti 22 apmokamų futbolo žaidėjų, mes turime atsiminti, kad iš to šimto tūkstančių žmonių apie du trečdaliai yra fiziniai nepageidautini civilizuotoj šalyj: jų kaulai yra deformuoti, ar akys mažai mato; mirtis graužia jų plaučius ar snuduriuoja jų žarnose: jų arterijos yra pirmlaiko sustingę ir strėnos persimetę; iš jų dantų dvokia biaurus kvapas, o tas viskas paeina del blogos dietos."

Patys faktai kalba, kad londoniečių bloga sveikata paeina iš priežasties nedatekliaus. O dar prie to kompanijos juos maitina sugedusiu maistu. Trys metai atgal buvo surasta, kad 11 nuošimčių į Londoną įvežamo pieno buvo užkrėsta džiova. Kasmetai policija sukonfiskuoja po 1,650,000 svarų mėsos, kuri yra užkrėsta visokiomis ligomis. Londone duona nevyniojama į popierį ir mėsa parduodama atvirai gatvėse, nežiūrint, kad ant kiekvienos ketvirtanės mylios per metus nukrinta po 475 tonus suodžių ir įvairių nešvarumų. Kaip kada nupuola po 87 tonus laike vieno mėnesio. Šale šių nešvarumų dar prisideda prie ligų plėtimo ir restoranai. Kiekvienais metais policija suranda 1,400 restoranų, kurie nešvarumais stovi žemiau legalaus lygio. Šale to skurdo labai pelnosi medicinos gamintojai. Iki 1924 metų buvo užpatentuota tik 49,000 įvairių medicinos patentų, o iki 1929 metų tie patentai pašoko iki 84,000.

Londone mažai džiovininkams lovų, bet už tai labai daug kapitalistinės apsaugos —kiekvieniems 390 gyventojų atitenka vienas policininkas, kuriems išlaikyti per metus išleidžiama 40 milijonų dolerių. Londone mokesčių surenkama kas met po bilijoną dolerių, iš kurių 46 nuošimčiai skiriama militariniams reikalams. To pesekmėje net 12,000 senų moterų, kurios jau turi anūkus, turi dirbti svetimose vietose, kad užsidirbti duonos kasnį.

Abelnai paėmus visą Londono vaizdą, gaunasi ne Britų imperijos galybės vaizdas, bet civilizacijos išsigimimo vaizdas, kuris kada nors supurtys Btritų imperiją.

KAIP DAUGINASI ŽMONĖS SUVIENITOSE VALSTIJOSE

Suvienytose Valstijose kas keturiolika sekundų gema kūdikis, kas dvidešimts dvi sekundas įvyksta vienas mirimas, kas penkiolika minučių į šalį pribūna imigrantas ir kas keturiolika ir pusė minutės vienas išvyksta iš šalies. Tokiu būdu visoj šalyj per kiekvienas 35 sekundas pasidaugina vienu žmogumi.

STUDIJUOJA PRIEŠISTORINĮ KIAUŠINĮ

Mums darosi gana nemalonu, kuomet tenka kur susidurti su senu kiaušiniu. Toki metame į sąšlavas. Bet mokslininkai atvirkščiai pasielgia. Štai pereitą sąvaitę Kalifornijoj, netoli Oroville, tapo atrastas priešistorinės gadynės kiaušinis, kuris yra padėtas keli tūkstančiai metų atgal. Ji pasiėmė Kalifornijos universitetas ir studijuoja koksai paukštis jį padėjo ir kada.

MERGINA NETEKO ABIEJŲ KOJŲ, BET MANO APIE VEDYBAS

Pora sąvaičių atgal, juodakė, 18 metų amžiaus Jessie Simpson, kurį keturis kartus dalyvavo New Jersey valstijos gražuolių konteste, netikėtai papuolė po traukiniu ir neteko abiejų kojų. Dabar gulėdama l i g o n inėj pareiškė sekančiai: "Tas tiesa, kad aš netekau abiejų kojų, bet aš nedasileisiu iki to, jog ta nelaimė mane sulaikytų nuo darbo ir vedybų."

ŽMONIŲ ANTSPAUDAVIMAS BORNEJOJ

Labai daug žmonių mėgsta savo kūną išanspauduoti įvairiais ženklais ir figuromis. Tačiau tas paprotys glūdi ne dabartinėj gadynėj, bet primityviško žmogaus gadynėj. Štai vienas vokiečių rašytojas paduoda apie žmonių tatuavimus Bornejoj. Sako, jeigu paklausi dijakų giminės primityviško žmogaus, kokiais sumetimais jis margina savo kūną, visuomet gausi atsakymą "yra 'adat!'" Na, o jeigu kas primityviškam žmogui yra "adat," tai būtinai turi būt padaryta. To papročio šaknys glūdi jų religiniuose įsitikinimuose.

Svarbiausia mėgsta savo kūnus paženklinti dijakų padermės moterys, nes jos mano, kad apleidus sielai kūną, dalis sielos persikūnys į kitus mirusius jos šeimos narius ir eis į dangų. Jei moteris negalės tų mirusių surasti, tai bus pasmerkta nelaimingai klaidžioti apie dangų, nes tas tarpas, per kurį ji turės keliauti, yra visiškai tamsus. Dijakai mano, kad vyras pajėgs kur pakelėj susirasti kokį kuolą ir iš jo pasidaryti žibintą, o moteris negalės to padaryti, tad jai reikalingesnės tokios antspaudos, kurios apšviestų kelią laike kelionės.

Dijakų nuomone, danguj yra viskas atvirkščiai: saldus daiktas yra karčiu, juodas baltu, tamsus šviesiu. Todel juodos antspaudos taps šviesiomis ir švies keliaujančioms sieloms į dangų kelią. Taipgi mano, kad toki išmarginimai yra atydžiai išegzaminuojami laike kelionės į dangų. Jei jie neatspausdinti sulyg tam tikrų taisyklių, su jais nepraleidžiama per juodąjį taką. Tad antspaudavimai turi savo laipsnius: moterys negali antspauduotis vyrų pavyzdžiais ir daug jų rezervuota aukštesniam luomui. Kas su ženklais susipažinęs, lengvai gali pasakyti kokiam luomui dijakas priklauso. Tie ženklai nurodo moteris, kad jau yra lytiškai pribrendę ir gali vestis, nes jau gali pakęsti didesnius kūno skausmus, kas dažniau pasitaiko vedybiniam gyvenime del bado, troškulio ir kitų gyvenimo sunkumų.

Šiandien dijakai antspaudavimui naudoja kitokius modelius, negu pirmiau. Naujų paima ir iš kitų genčių. Tačiau jų antspaudavimai yra labai sunkūs: moterys po tokių operacijų visiškai suserga, bet laike antspaudavimo taip guli ir kenčia, kad nepajudinus nei vieną muskulą. Daugelis net ir miršta. Mat tokiai operacijai pasiguldo moterį ant žemės, pagelbininkas ištempia jai odą, o kitas pasmalavęs reikiamą antspaudą prispaudžia ženklą. Paskui neva adatomis apie aštuntadalį colio grūda smalą po skūra. Smala būna mažuos trupinėliuos. Toks procesas pasikartoja daugelį sykių tik su skirtingais ženklais. Visas švento ženklo uždėjimas užtrunka apie mėnesį laiko. Ženklai būna įvairaus didumo; vieni užima kekvirtainę pėdą kūno, kiti mažesni. Tad ne visos moterys gali išlaikyti šitas kankynes.

Vienu žodžiu, jeigu reiktų civilizuotam žmogui pernešti tas kankynes, jis jokiu būdu neapsiimtų, bet ir jis yra linkęs sulyg primityviškų žmonių papročių pasimarginti savo kūną.

ORO SUNKUMAS

Daktaras Koller, apibudindamas oro sunkumą, pareiškė, kad vidutinio kambario oras sveria 169 svarus. Oras, kurį žmogus vidutiniai perleidžia per savo plaučius per dieną, sveria daugiau, negu tas maistas, kurį jis per dieną suvalgo. Viena kubinė pėda oro sveria truputį virš vienos uncijos.

SUVIENYTOSE VALSTIJOSE YRA TIEK ŽIURKIŲ KIEK ŽMONIŲ

Praeitą sąvaitę Suvienytų Valstijų agrikultūros departamentas išleido raštą, kuriame traktuojama, kad šalyje žiurkių skaičius lyginasi žmonių skaičiui arba, kitaip sakant, yra 123 milijonai žiurkių. Žinoma, kad departamentas nesuskaitė tų žiurkių, bet pasiremiant apskaitliavimais nustatė, kad kiekvienam suaugusiam ar vaikui atitenka viena ruda ar juoda žiurkė. Tas atrodo blogai, bet galėtų būti dar blogiau.

Žiurkių buvimo priežastis— seni namai ir atdari sąšlavų baksai. Tačiau į sąšlavų blekes, į moderniškus refrigeratorius, nei į iš plieno ir betono pastatytus namus negali įlysti nei jokia žiurkė. Užtat dideliuose miestuose kiekvienam asmeniui tenka tik pusė tiek žiurkių, kiek mažesnio miestelio gyventojui. Daugiausia jų tenka farmeriams.

Vieną kartą vienam Texas valstijos apskrityje buvo vedamas žiurkių užmušimo kontestas. Per šešias sąvaites prieš kontesto teisėjus buvo sukrauta 153,720 žiurkių uodegų, iš kurių jie turėjo spręsti, kam tenka laimėjimas. Na, o tam apskrityje yra tik 35,000 žmonių. Iš to matosi, koks didelis skaičius žiurkių atitenka to apskričio kiekvienam gyventojui.

Agrikultūros departamento nuomone, Suvienytose Valstijose neprivalėtų būti nei vienos naminės žiurkės, nes ne čia jų gimtinė. Sako, kad jos visos be jokių bilietų atplaukė su laivais iš Europos. Juodoji žiurkė, veikiausiai, atplaukė kartu su Kristapu Kolumbu, o pirmoji didelė ruda žiurkė savo ūsus ant Amerikos kontinento parodė 1775 metais.

O išmaitinti tokią gaują bereikalingų imigrantų Suvienytoms Valstijoms labai brangiai atseina. Sako, kad kiekvienais metais jos padaro po 1889 milijonus dolerių nuostolių.

Geriausias žiurkėms nuodyti vaistas yra jūrų svogūnas, kuris jas nuodyja, o nekenkia kitiems gyvuliams, nes žiurkių pilvuose sukelia tam tikrą triuką.

KIEK ŽUSTA SUVIENYTŲ VALSTIJŲ SUSISIEKIMO JUDĖJIME

Suvienytose Valstijose spauda pakėlė didelį alarmą del daugybės žuvimų judėjimo nelaiminguose atsitikimuose. Praeitais metais žuvo 36,575 žmonės, o šiemet apskaitliuojama žus apie 40,000 žmonių.

Vašingtone buvo šaukta nuo nelaimių apsisaugoti konferencija, kurioj paaiškėjo, kad per pirmąsias šešiolika šių metų sąvaičių, 126 miestuose jau žuvo 3,004 žmonės, o pernai per tą patį laikotarpį ir tuose pačiuose miestuose žuvo tik 2.307 žmonės. Reiškia žmonės žūsta kaip per karą.

LENKIJOJ BADAUJA 1,500,000 ŽYDŲ

NEW YORK.—Geg. 6.—Lady Marley, kuri čia lankėsi su savo vyru, Lordu Marley, Britanijos Atstovų Rūmų nariu, pareiškė, kad nebus perdėta, jei ji pasakys, jog Lenkijoj 1,500,000 žydų kenčia badą.

Ar žinote

Kad šiemet sukanka lygiai 70 metų nuo Kanados konfederacijos. KONFEDERACIJA, reiškia susivienijimą 4 Kanados provincijų: Aukštutinės Kanados (Ontario), Žemutinės Kanados (Quebeco), New Brunswick ir Nova Scotia, 1867 metais.

Kad taip vadinamas BRITISH NORTH AMERICAN ACT ir yra ta sutartis, sulyg kurios, apvienyjant čia minimas 4 provincijas, įsteigiama viena KANADOS valstybė—Dominion of Canada, 1867 m.

Kad tokį Kanados provincijų apvienijimą padarė Anglijos parlamentas, o ne pačios Kanados provincinės valdžios ar žmonės. Žinoma, darant tokį apvienijimą, daryta Anglijos imperijos naudai.

Kad tas BRITISH NORTH AMERICAN ACT ir yra Kanados konstitucija, kurios pakeisti ar pataisyti negali patys Kanados žmonės be sutikimo ar parėdymo Anglijos imperijos valdžios.

Kad sulyg BRITISH NORTH AMERICAN ACT Anglijos imperijos valdžia turi savo pasiuntinį Kanadoj, GOVERNOR GENERAL, kuris savo laiku buvo pilnas Kanados valdovas, tačiau jo vyriausybę nustelbė trustai ir bankininkai.

Kad apart šių dviejų teisių, konstitucinės ir administracinės, Anglijos imperijos valdžia pasiliko sau dar trečią visagalę teisę, tai PRIVY COUNCIL, tai yra aukščiausias Teismas Anglijoj, kuris turi vyriausią teisę ant Kanados ir gali teisti taip, kaip naudingiau Anglijos ir Kanados piniguočiams.

Kad tik pusantro šimto metų tepraėjo nuo priėjimo Ramiojo Vandenyno pakraščių, kur dabar stovi Vancouver miestas. 1792 metais kapitonas G. Vancouver pirmu kartu priplaukė iš Amerikos iki tos vietos, kur dabar stovi Vancouver.

Kad vienais metais vėliau, 1793 m., Alexander Mackenzie priėjo iki Ramiojo Vandenyno pakraščių, kur dabar stovi Vancouver, per sausumą iš rytų pusės su pagelba keleto indijonų.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:—Aš norėčiau žinoti, kodel vyrai turi eiti gatvės pusėj, kada eina su moterimis. Koks skirtumas, jei vyras eina iš tos pusės? Man viena mergina kartą sakė, kad kuris vyras eina iš namų pusės, tas nemandagus. Ar teisybė?

Kavalierius

Atsakymas: — Šioj šalyj yra daugelis įvairių mandagumo taisyklių. Viena iš jų vyro laikymasis iš gatvės pusės. Įsivaizdinama, kad iš gatvės pusės gali kartais būti kokių pavojų, todel vyro pareiga eiti iš tos pusės, kad apginti moterį.

* * *

Klausimas:—Nors jau buvo nemažai rašyta apie C.I.O., tačiau man dar vis nepakankamai aišku, kas tas C.I.O. Nekurie sako, kad tokia unija, kuri apima visokių industrijų darbininkus, kiti sako tokia organizacija, o treti sako, kad koks tai komitetas. Ar negalėtumėte man galutinai išaiškinti.

Amalgameitas

Atsakymas:—C.I.O. (Committee for Industrial Organization —Komitetas Industriniam Organizavimui) iš užvadinimo matyti, kad jis tiktai komitetas organizavimui darbininkų ant industrinių pamatų—į industrines unijas. Jis buvo sudarytas iš Amerikos Darbo Federacijos narių organizavimui dar neorganizuotų darbininkų į industrines unijas Amerikos Darbo Federacijos ribose. Juk prie ADF priklauso ir industrinių unijų. Dabar, kada Greenas ir kiti ADF vadai tą komitetą sudarančius ADF unijų vadus ir jų unijas suspendavo, C.I.O. liko kaip ir industrinių unijų centras, jungiantis visas tas unijas, kurios palaiko industrinių unijų principą. Girdėti, kad jis išduoda savo čarterius, jei kur yra reikalas. Jei Greenas nebūtų įvykdęs skylimo, šis komitetas būtų tik pagelbinis, kaip ir kokių vajininkų grupė. Reikia turėti viltį, kad Greenas ir kiti galų gale pamatys savo taktikos žalingumą ir priims atgal visas suspenduotas unijas, kad nebūtų jokio skylimo unijiniame judėjime.

Lietuvoje

ŽIAURI ŽMOGŽUDYSTĖ

Stakliškės.—Balandžio 2 dieną į Paželvės kaimą buvo atvykęs Juozas Lukša, kuris norėjo iškastruoti savo eržilą. Bet nuo tos dienos jis kažkur dingo.

Pradėjus jo ieškoti, balandžio 6 dieną jo lavonas buvo rastas miškelyj, kuris yra tarp Paželvės kaimo, Stakliškių valsčiuje, ir Sobuvos kaimo, Jezno valsčiaus. Lavonas rastas su nukirsta galva ir perskrostu pilvu.

Įtariamas vienas Sobuvos kaimo gyventojas jau areštuotas ir vedamas stropus tardymas. Šioj apylinkėj jau buvo kelios žmogžudystės. Įtariama, ar tai nebuvo vieno asmens darbas.

UŽSIDEGĖ VEŽIMAS SU ŽEMAIČIAIS

Telšiai. — Balandžio 8 dieną Luokėje buvo nemažas turgus, nes pavasarį ūkininkai perka ir parduoda įvairias sėklas ir kitką. Būna dar progų ir išsigerti. Taip atsitiko ir su keliais piliečiais, kurie pardavę sėklas ir gerokai įsigėrę grįžo namo. Vežimas didelis, o kad patogiau būtų sėdėti, buvo pridėta šiaudų. Važiuodami rūkė ir užkrėtė. Vežimas su šiaudais pradėjo degti. Arkliai, pajutę iš užpakalio karštį, pasibaidė ir pradėjo smarkiai bėgti, tas padidino ugnį ir įvyko visa katastrofa. Važiavę 3 vyrai ir viena moteris apdegė rankas, kojas, sudegino drabužius ir kitką.

Gerai, kad arkliai bėgdami su degančiu vežimu nesisuko kur pakelėj prie namų, nes būtų ir trobas sudeginę.

ALPSTA ŽMONĖS IŠ BADO

Kaunas.—Balandžio 15 dieną Kauko gatvėje prie baseino apalpo vienas senukas. Apalpusį apstojo daug žmonių, o atsigavusį pradėjo klausinėti. Senukas pasakė jau trečia diena esąs nevalgęs, turįs kategoriją, ėjęs į savivaldybę, bet su pašalpa sunku esą.

Tuojau aplinkinių namų tarnaitės senukui prinešė buterbrodų, pieno, šiltos arbatos ir senukas šaligatvyje sėdėdamas užkandžiavo. Pasistiprinęs pats atsikėlė ir nuėjo namo.

SUDEGĖ VILNŲ VERPYKLA

Pajūryje, Tauragės apskrityj, kovo 25 dieną kilo gaisras vienuolyno žinioje esančioje vilnų verpykloje. Gaisrą gesino Šilalės ugniagesiai. Sudegė visas verpyklos įrengimas. Po tuo pačiu stogu buvę malūnas ir lentpiūvė gaisrininkų buvo išgelbėti. Gaisras kilo vienuoliams nuėjus į bažnyčią melstis, nes paliko nebaigtus kūrenti pečius. Nuostolių padaryta už 30,000 litų. Turtas buvo apdraustas.

DEL MIRUSIOS ANYTOS BLIŪZĖS SUSIMUŠĖ DVI MARČIOS

Netoli Užuguosčio, Trakų apskrityje, viename kaime mirė pagyvenusi moterėlė Nauckūnienė. Ji turėjo dvi marčias, kurios tarp savęs nesugyveno. Velionė anyta gyveno pas vieną marčią. Jai mirus, marti velionę aprengė gražia bliūze, kurią paliko pati mirusioji. Atvykusiai į laidotuves kitai marčiai pagailo tokios bliūzės ir ji pradėjo bartis su kita marčia, kam ta tokia pačia gerąja bliūze anytą apvilko. Pagaliaus del to abi marčios susimušė, kad net vyrai turėjo skirti.

RENGIASI ĮKURTI ŽVEJAMS MIESTELĮ

Teko patirti, kad šiais metais prie Šventosios upės žvejų uosto bus įkurtas naujas moderniškas Pašvenčio miestelis, kurio projektas bus išstatytas šių metų pasaulinėje parodoje Paryžiuje. Tame miestelyje jau yra nuvykęs vienas iš Telšių apygardos skirtų matininkų ir dirba paruošiamuosius darbus.

Naujame miestelyj jau šiais metais bus pradėtos statyti kelios sodybos žvejams, kurias pagal paskutinius reikalavimus įkurs Finansų ministerija ir duos žvejams ilgmečiam išsimokėjimui.

Dabartiniu metu būsimame Pašvenčio miestelyje pravedamos gatvės, planuojami sklypai, sodai ir daromos horizontalės ir vertikalės nuotraukos.

KAUNE LAUKIAMA GYVOS STATYBOS

Nors darbo jėgos ir statybos medžiaga šiemet yra pabrangę, tačiau laukiama gyvos statybos. Kauno miesto savivaldybė jau išdavus apie 600 statybos leidimų. 5-6 leidimai išduoti statyti didžiulius kelių aukštų mūrinius namus.

Šiemet į naują statybą Kaune būsią investuota keli milijonai litų.

Savivaldybė rengiasi tuojau pradėt Šančiuose statyti auto garažus ir dirbtuves. Sklypas jau valomas ir rengiamas.

PO 15 METŲ ATSIMINĖ

Telšiai. — Prieš 14—15 metų vienas ūkininkas Luokės keliu važiavo į Telšius ir sutiko kitą žemaitį, kuris jam pastojo kelią. Prasidėjo grumtynės. Parvirtę ant žemės jie ritosi ir rezultate ūkininkas iškando užpuo likui dalį lyties organų. Šis pajutęs skausmą, paleido ūkininką.

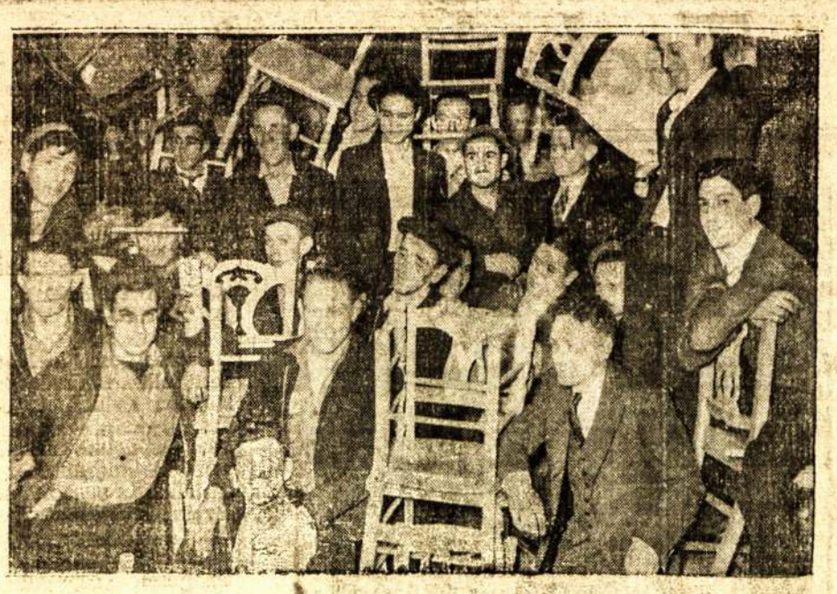

Jeigu kitų dirbtuvių darbininkams sėdėjimo streikas yra patogesnis, tai kėdžių dirbėjams juolabiau. Čia matyti streikieriai kėdžių fabrike St. Louis mieste, Suvienytose Valstijose, susėdę ant kėdžių.

Balandžio 9 dieną Telšiuose abu grumtyninkai netikėtai susėdo prie vieno staliuko akis į akį ir pažino vienas kitą. Prasidėjo ginčas. Nukentėjęs pareiškė, kad dabar atsilyginsiąs, nes esą visam amžiui sužalojęs. Nutvėręs pagalį, smogė ūkininkui į galvą ir prasidėjo muštynės, kurias pavyko likviduoti tik policijai įsikišus; abu jie uždaryti į daboklę.

ŽUDĖSI DEL MEILĖS

Grinkiškis.—Balandžio 9 dieną E., jauna, graži, kukli mergaitė, grįžusi vakare iš darbo, savo bute išgėrė nuodų ir buvo savo draugių rasta be sąmonės.

Buvo atkviesta vietos daktarė, kuri suteikė medicinos pagelbą, šiek tiek E. sąmonė buvo atgaivinta.

Priežastis to viso esanti ta, kad E. prieš keletą metų čia buvusio piliečio buvo mylima ir pati jį mylėjusi. Tačiau jam persikėlus į vieną didmiestį, jautėsi jo atšalimas. Tik prieš keletą dienų E. gavusi laišką, kame buvo pabrėžta, kad meilės ryšiai nutraukiami del vedybų su kita. Jautri mergaitė nepakėlusi to, ryžosi žudytis.

NUO NAMINĖS DEGTINĖS MIRĖ ŽMOGUS

Vilūnai, Trakų apskr.—Šioje apylinkėje labai paplitęs naminės degtinės varymas ir jos gėrimas. Kad jos daugiau išeitų ir ji būtų stipresnė, į ją dedama net mėlinasis akmenėlis, kuris sveikatai labai kenksmingas. Nepersenai Vilūnų kaimo gyventojas Stasys Dumelakas prisigėręs tokios degtinės susirgo. Buvo nuvežtas į ligoninę, bet ir ten nieko nepadėjo ir jis mirė.

NEPAPRASTA BYLA DEL PALAIDO ŽMONIŲ GYVENIMO

Balandžio 15 dieną Apeliaciniai rūmai sprendė nepaprastą kaimo siuvėjo Juozo Matuškos ir Marcelės Milerienės bylą.

Ant dešiniojo Nemuno kranto, Kybartų kaime, Raudonės valsčiuje, gyveno ūkininkas Jonas Mileris. Milerienė buvo silpnos sveikatos, dažnai sirginėjo ir pagaliau mirė, palikdama vieną jau paaugusį sūnų. Dar gyvai žmonai esant Mileriui buvo "kritus į akį" tarnaitė Marcelė, o mirus žmonai, Mileris su Marcele susituokė. Mileris buvo jau pagyvenęs žmogus, o Marcelė daug jaunesnė, todel Mileris su antrąja žmoną nekaip sugyveno. Nesugyvenimo priežastimi buvo ir amžiaus skirtumas ir Milerio nepasikeitusi pažiūra, kad Marcelė yra ne lygiateisė jo žmona, bet tarnaitė. Taip pakrikusius Milerių santykius dar labiau suardė skrajojantis kaimo siuvėjas Juozas Matuška. Matuška ėjo per žmones siūdamas, tai užėjo ir pas Milerius. Kadangi Matuška buvo bent 25 metais jaunesnis už Milerį, gražiau apsirengęs, žvalus, tai Milerienei jis labai patiko; Matuška prie Milerienės irgi pajuto silpnybę. Taip ir prasidėjo Milerienės su Matuška romanas.

Mileris iš pradžios dar šnairakiavo į žmonos meilužį, bet kadangi žmonos jis jau nemylėjo, tai nustojo pavydėt, o ilgainiui ir visai apsiprato. Milerienė, tačiau, pasiryžo, kad ir jos teisėtas vyras nebūtų nuskriaustas: ji pasamdžius ar įprašiusi savo kaimynę ir gerą pažįstamą, kelių vaikų motiną, Klimavičiūtę, kad toji su jos vyru gyventų (taip sako Klimavičiūtė). Trejetą metų Klimavičiūtė su Mileriu ir gyvenusi. Milerienė gyveno su Matuška.

Po trejų metų Mileris pradėjo lankyti našlę Tabartauskienę, gyvenančią nuo Milerių už 4-5 kilometrų, Vartupių kaime. Bet sutiko kliūčių, nes, kaip liudytojai sako, pas Tabartauskienę lankydavęsi ir daugiau. Mileris į Tabartauskienę įsimylėjęs, jai pirkęs suknias, kūru aprūpindavęs ir šiaip dovanų nešdavęs. Užtat jis labai nekentęs kitų Tabartauskienės svečių. Sakydavęs, "aš žusiu, bet Tabartauskienės niekam neužleisiu." Ir kai Tabartauskienė ir su kitais flirtuodavus, tai Mileris taip įniršdavęs, kad Tabartauskienės grįčios langus išdaužęs. Tabartauskienė sako mačius kai Mileris jos langus daužęs.

Mileriai su Matuška gerai sugyvenę ir visi trys vieną naktį net ėję pas kaimyną mašinos dalių vogti.

Ir, štai, vieną rytą Jonas Mileris rastas Vartupių kaime prie pat Tabartauskienės sodybos nužudytas. Prasidėjo žmogžudžių ieškojimas. Skrodimas nustatė, kad Mileris užmuštas kietu buku daiktu.

Atsirado liudytojų, kurie ėmė sakyti, kad dar kurį laiką prieš Milerio nužydymą Milerienė prašius tai vieną, tai kitą savo kaimyną, kad Milerį nužudytų. Kriminalinė policija Matušką ir Milerienę areštavo, o prokuratūra patraukė tieson, kaltindama iš anksto susitarus ir bendrai veikiant Milerį nužudžius.

Buvo teismas. Ištardyta daug liudytojų. Proceso metu iškilo aikštėn dar daugiau purvo ir žemų palinkimų.

Kaltinimas svarbiu liudytoju laikė velionies sūnų Antaną Milerį, kurį teisiamoji, Marcelė Milerienė, siuntus tėvo ieškot pas Tabartauskienę ir sakius, kad jeigu ten tėvo nerasi, tai nueik už Tabartauskienės ir ten gal rave rasi užmuštą. Be to, savo tarnaitei Milerienė tą rytą, kai Mileris buvo nužudytas, liepus išplauti vyro skalbinius, nes gal reikėsią laidotuvėms.

Atsirado dar viena liudytoja, kuri irgi prisipažįsta, kad Milerienė samdžius ją Milerį nužudyti ir už nužudymą žadėjus centrifūgą atiduoti. Kai liudytoja nesutikus, tai Milerienė įkalbėjus liudytojos sūnui ir už nužudymą žadėjus jam 20 litų, o Matuška pasiūsiąs jam kostiumą. Bet tie nesutikę. Pagaliau Milerienė tarusis del Milerio nužudymo ir su Klimavičiūte ir jau aptarusios nužydymo būdą—sužalot lyties organus, ir tas gausiąs galą; už tai Milerienė davus Klimavičiūtei ir 500 litų vekselį.

Bet gynėjai tuos priekaištus teisiamiems smarkiai griovė. Pasirodė, kad svarbus kaltinimo liudytojas Antanas Mileris nėra normalus. Be to, liudytojai tvirtino, kad Mileris turėjęs daug priešų, ypač konkurentų pas Tabartauskienę, su daug kuo bylinėjęsis. O ir ta liudytoja, kurią, esą, Milerienė samdžius vyrą nužudyti, su Mileriais bylinėjos, buvo piktuoju, taipgi Milerienė negalėjo drįsti ją prikalbinti.

Vekselis buvo duotas ne už nužudymą, bet pavogtas iš jos kaiminkos svirno, kuriai Milerienė davė taupyti. Taipgi Matuška tą naktį gulėjęs ten, kur siuvęs. Tad iškilo versija, kad Milerį nužudė kiti asmenys ir abu kaltinamieji išteisinti.

NELAIMINGI JUDĖJIMO ATSITIKIMAI LIETUVOJ

Lietuvoj daugumas vyrų nukenčia judėjime del neblaivumo, moterys del nesiorentavimo, o vaikai del didelio judrumo.

1934 metais užregistruota 2,194 judėjimo nelaimingi atsitikimai; 1935 metais — 3,014; 1936 metais—4,000. 1936 metais del judėjimo taisyklių nesilaikymo Kaune buvo 159 nelaimingi įvykiai. Juose sužaloti 82 žmonės, iš jų trys mirė. Vyrų nukentėjo 41, moterų — 22 ir vaikų—19. Su autovežimiais įvyko 113 nelaimingų atsitikimų: 75 atsitikimai buvo del nesilaikymo nustatytų susisiekimo taisyklių, 12 del šoferių neblaivumo, o kiti del kitų priežasčių. Su arklių vežimais nelaimingų atsitikimų buvo 10; su dviratininkais—11 ir su pėsčiais —29.

Nelaiminguose atsitikimuose charakteringa tai, kad vyrai daugiausiai nukenčia del neblaivumo, o moterys del blogos orientacijos. Vaikai nukenčia del to, kad dažnai bėgioja iš vienos į antrą gatvės pusę. Yra atsitikimų, del kurių nieko negalima kaltinti. Nelaimės dažnai įvyksta ir del blogų atmosferinių sąlygų, kelių slidumo ir panašių.

Kaune daugiausia nelaimingų atsitikimų įvyksta lapkričio ir vasario mėnesiais; šeštadieniais ir antradieniais; 19 ir 14 valandomis; daugiausia miesto centre.

IR KLAIPĖDOS TEISMAS NUBAUDĖ PETRĄ LAPĖNĄ

Šiomis dienomis Šilutės priesėdų teismas sprendė buvusio Panemunės pirklio Petro Lapėno (Jono Lapėno brolio) įdomią valstybės mokesčių nemokėjimo bylą.

1933 metais Petras Lapėnas, reikalaujant sumokėti valstybinius mokesčius, pareiškė, kad jokio turto ir pajamų neturįs, todel ir mokesčių nemokėsiąs. Tuo tarpu buvo sužinota, kad jis turi savo ir žmonos vardu įnašų į įvairius bankus daugiau 100,000 litų. Veliau jis pasiaiškino tegaunąs per metus 6,400 litų. Apie jo gaunamus nuošimčius jis ir tada nutylėjo. Vėliau paaiškėjo ir jis prisipažino turįs bankoje 100,000 litų ir už juos gaunąs nuošimčius, iš kurių tektų sumokėti 7,000 litų mokesčių.

Teisme P. Lapėnas aiškinosi, nevedęs jokių atskaitų, tai nė nežinojęs, kad lieka pelno. Teismas priteisė atmokėti 21,180 litų mokesčių, o ne, tai už juos atsedėti 543 dienas.

NUTIESĖ PER EŽERĄ LIEPTĄ

Netoli Biržų, tuojau už ežero, Astravo dvare yra linų apdirbimo fabrikas "Siūlas," kuriame dirba daug Biržų darbininkų. Šiomis dienomis "Siūlas" nuo Biržų iki Astravui per ežerą nutiesė lieptą apie vieno kilometro ilgio. Tuo darbininkams padaryta didelis patogumas, nes lieptu einant, kelias žymiai sutrumpėja.

Didžioji Ekskursija į Lietuvą iš New Yorko

TIESIOG Į KLAIPĖDĄ

Didžioji šiais metais tiesioginė ekskursija Švedų Amerikos Linija išplauks iš New Yorko gegužės 29 d. moderniškuoju motorlaiviu GRIPSHOLM, per Gothenburgą tiesiog į Klaipėdą, laivo nemainant.

Kas gali būti malonesnio kelionėje, kaip įsėdus į laivą New Yorke išlipti iš to paties laivo Klaipėdoj. Tokią kelionę turėsite vykdami virš minėta ekskursija geg. 29 d. Šią ekskursiją lydės iš Klaipėdos atvykęs Švedų Amerikos Linijos Klaipėdos skyriaus vedėjas p. Pr. Zaborskis, nuo New Yorko iki Klaipėdos.

Antroji ekskursija tam pačiam motorlaivy išplauks LIEPOS MĖN. 2 D. Iš New Yorko per Gothenburgą — Kalmarą į Klaipėdą. Vykstą šia ekskursija keleiviai turės progą pamatyti puikius pietų Švedijos vaizdus ir susipažinti su gražiąja ir Lietuvai drauginga Švedija ir jos kultūra.

Nesivėluokite, užsisakyki t e laive vietas dabar, anksčiau užsisakydamas laivakortę gali pasirinkti patogesnį kambarį ir turėti malonesnę kelionę. Kreipkitės į vietinį laivakorčių agentą arba bilę kurią Švedų Amerikos Linijos raštinę.

Šios ekskursijos yra užgirtos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje, Inc.

V. P. Mačiulis

S. Paknis

Atsiminimai

(Tąsa)

Traukiu į paskirtą vietą.

Išėjau iš miesto ir prisiartinau prie pamiškės, kur suradau daug žmonių, vaikščiojant ir džiaugiantis tyru oru. Gegutė miške kukuoja ku-ku ku-ku. Malonu klausytis jos balso ir kvėpuoti tyru oru.

Priėjau arti prie miško ir dairausi, kur eiti. Takų daugybė. Nežinia kuriuomi eiti. Neteisingu taku eisi—nueisi kažkur. Priėjo vyras su moteria. Klausiu jų, kur yra Snaudžiantis miškas. Vyras truputį nusijuokė ir atsakė: "Einame kartu, tai gal surasime." Praėjome gerą galą. Tada jie mane užklausė, ar aš žinau, kur Bėganti upė. Aš buvau užmiršęs, kad antru kartu reikia klausti, kur yra bėganti upė.

Taip beklausinėjant žmones atradome nuskirtą vietą.

Saulė buvo jau nusileidus. Vakaras buvo toks tykus, malonus, oras pilnas malonaus kvapo. Juomi kvėpavo virš 10,000 žmonių.

Kai tik pritemo, pasirodė raudona šviesa. Kitoj vietoj pakilo aukštyn kita raudona šviesa. Pradėjome klausinėti, kam tas viskas. Vienas tuoj paaiškino, kad bus kalbėtojai, kurie aiškins ką tai.

—Draugai! Pirmiausia turiu jums pasakyti štai ką: nesivadinkite savęs ir savo pažįstamų pavardėmis, nes čia gali būti kokių provokatorių.

Žmonės, vieni susėdo, o kiti sugulė ant rasotos žolės, nekurie sulipo į medžius. Kalbėtojas vėl pradėjo:

—Draugai ir draugės: Šis miškas vadinasi snaudžiančiu mišku, kaip kad ir mes proletarai esame snaudžiančiais proletarais. Draugai! Nuo dabar šis miškas nebebus snaudžiantis, nes ir mes nebesnausime ilgiau.

Kalbėtojui neiškalbėjus nei kelių minučių, pasigirdo šūvis. Kilo didelis neramumas minioje. Kalbėtojui teko ją raminti.

—Draugai,—sušuko jis,—nebijokite. Mes čia jus atvedėme ir išvesime. Būkite ramūs.

Jis nurodė, kad turinti ginklus eitų į kraštus minios, o beginkliai susispiestų į vidurį.

Gera dalis vyrų sulipom ant kranto. Paėjus kokį pusvarstį, nugirdome, kad atjoja kazokai ar kas kitas. Prijojo visai netoli, bet buvo tamsu, negalima buvo nieko matyti. Tuo momentu keletas draugų paleido šūvius į juos. Tiek mes juos ir matėm.

Sugrįžę atgal į mitingo vietą atradome kalbėtojus kalbant, miniai atsargiai klausant. Minioj buvo pastebimas neramumas, susirūpinimas, kaip reiks grįžti namo. Buvo manoma, kad kazokai pastos kelią.

Kalbėtojai kalbėjo iki pradėjo švistė. Jie nurodinėjo darbininkų padėtį ir užduotis sąrišyje su karu.

Kada kalbos nutilo, pasipylė daugybė įvairių atsišaukimų į darbininkus.

Kada viskas buvo baigta, susirikiavome ir žengėme linkui namų traukdami: Drąsiai draugai žengkime, kojom muškim, skubėkim greičiau.

Tiesa, kada išėjom iš miško, ant lygumos radome daug žandarų ir kazokų, bet nedrįso mus sulaikyti, nes matė, kad mūsų tarpe didelis solidarumas ir pasirengę kovai.

Taip ir parėjome be jokio vargo.

Sekmadienį kunigai vėl prapliupo. Jie visa gerkle šaukė, kad reikia išduoti tuos, kurie dalyvavo tame mitinge, o labiausia tamsos skleidėjus (tuo laiku visus susipratusius darbininkus kunigai vadino tamsos skleidėjais). Girdi, jei kas žino, o ne išduos valdžiai, tam dievas atsiųs ligą, nubaus visą genkartę, degs per amžius peklos ugnyje.

Už poros dienų prasidėjo areštai. Tapau ir aš areštuotas.

Tuo laiku dirbau naktimis. Vieną naktį man bedirbant pas mane atėjo vienas draugas ir pareiškė, kad vieną draugą suareštavo, o jo daiktai paliko. Prašė mane, ar aš negalėčiau pernešti juos į kitą vietą. Aš apsiėmiau. Nuėjęs ryte į nurodytą vietą radau tuos daiktus. Supratę, kad aš atsiųstas draugų pernešti suimtojo daiktus, tenai gyveną padavė man maišą, kuris svėrė gal apie 50 svarų. Nurodė, kur turiu nunešti. Taipgi nurodė, kad eičiau kraštu miesto, kad nepatėmytų žandarai.

Užsidėjau maišą ant pečių ir traukiu paskirton vieton. Einu greitai, kad greičiau nueiti. Girdžiu šaukia "stoi." Nenorėjau atsisukti, bet vėl sušuko: "Stoi, ja tebe streliu." Numečiau maišą nuo pečių, atsisėdau ant jo ir laukiu. Atėjo du žandarai. "Ką tu čia neši?" paklausė. Atsakiau, kad nežinau. "Neši ir nežinai?" stebėjosi. Tiesa, aš nežinojau, kas jame yra, bet gerai supratau, kad literatūra. Tuoj pažiūrėjo į maišą ir išsitraukę kardus liepė nešti. Laimė, kad stotis nebuvo toli. Maišas nebuvo lengvas.

Žandarų stotyje nurengė, iškrėtė kišenes, išklausinėjo nuo gimimo iki tai dienai. Iškretė maišą, bet kas jame buvo—neparodė. Mane uždarė už geležinių grotų, kaip kokį kriminalistą.

Sėdžiu ir mąstau, kad dabar jau kas nors bus. Už kelių valandų durys atsidarė ir vėl liepė eiti. Pamaniau, kad šiuo kartu jau gausiu į kailį. Mat tais laikais žandarai kai ką labai skaudžiai apmušdavo. Maniau, kad ir man taip bus.

Žandarų viršininkas pasakė, kad galiu eiti, esąs išimtas ant parankos.

Kai išėjau iš kalėjimo, tada sužinojau, kas per atsišaukimai. Tai buvo atsišaukimai, šaukianti darbininkus eiti į streiką. Nelaimė, kad papuolė į žandarų rankas.

Kada apsirengiau ir pradėjau eiti namo, galvojau, kas mane išpirko ir kiek sumokėjo. To ir šiandien nežinau.

Einu linksmas, tik galvoj sukėsi klausimas, kaip bus ant teismo, ar liksiu teisus, ar ne.

Ir vėl dirbu dirbtuvėj, savo darbą. Padirbęs mėnesį laiko gavau pakvietimą stoti ant teismo.

Birželio rytas gražus. Aš einu ant teismo visas apimtas baimės. Manau, kad dabar jau gausiu kelis metus Sibirijon.

Atėjau į teismabutį. Dar nieko nėra, tik šlavikas šluoja. Sėdžiu ir laukiu, mąstau apie savo likimą, ką turiu sakyti teisėjui, kaip išsimeluoti. Taip man bemąstant atsirado vyras, atrodąs į prastą kaimietį, ir atsisėdo prie manęs. Pasakė gerą rytą išsiėmė cigarą, o kitą man pasiūlė, bet aš atsakiau, kad nesinori rūkyti, nes labai nesmagu. Pradėjo jis mane klausinėti, kam aš čia, už ką aš papuoliau, kaip senai čia gyvenu ir t.t. Atsakiau viską teisingai, tik apie tuos atsišaukimus pamelavau. Jis nusipasakojo man savo vargus, kaip jis čia gyvena. Atrodė, kad darbininkiškų pažiūrų žmogus. Aš jam papasakojau, kad aš čia atvažiavau užsidirbti kiek nors, nes motiną našlę palikau Lietuvoj, ir kad turiu brolį, bet jis paimtas į kariuomenę, o aš dabar papuoliau į žandarų rankas bereikalingai.

Žmonės pradėjo rinktis į teismą. Jis man sako einąs laukan pažiūrėti ir vėl tuoj sugrįšiąs, bet aš daugiau jo nemačiau; nors ir dairiaus, bet be naudos.

Žmonių prisirinko gana daug —arti poros šimtų. Atėjo ir teisėjai. Visų akys atsisuko į priekį, atsisukiau ir aš. Žiūriu, išvertęs akis sėdi už stalo tas žmogus, kuris su manim kalbėjosi. Apsirengęs kitaip, kaip kiti—su kryžium ant krūtinės. Mano blusos ant syk apmirė. Sakau, jau dabar, tai pakliuvau. Leidausi klausinėti save, ar aš nepasakiau jam ką nors slapto. Sėdžiu ir drebu; kad ir nešalta, bet mane ima šaltis. Prieš pat pietus iššaukė ir mano pavardę.

Perskaitė mano nusikaltimą ir klausia, ar esu kaltas, ar ne. Atsakiau, kad nekaltas.

—Kur tu gavai tuos socialistinius atsišaukimus?—užklausė mane.

Aš atsakiau taip pat, kaip ir žandarų stotyje: kad vienas darbininkas prašė mane padėti jam persikraustyti į kitą vietą, nes jis dirba dieną, o aš naktį; jis man pasakė, kur turiu nunešti jo daiktus; aš niekad nemaniau, kad tai būtų koki priešvaldiški dalykai.

—Kaip jo pavardė? Ar tu jį gerai žinai? Koks jis yra?

Atsakiau, kad aš nežinau jo pavardės, nes jis dirba kitoj pamainoj.

—Kokios jis tautos?

—Nežinau.

Užėjo pietūs, todel klausinėjimas nutrūko; liepė ateiti po dviejų valandų.

Pietų laiku pasikalbėjau su draugais, kurie sakė, kad aš labai gerai kalbėjau teisme, bet po pietų turime imti advokatą.

Po pietų mano teismas buvo pirmas, todel reikėjo skubintis. Bet man jau nereikėjo kalbėti—advokatas kalbėjo už mane. Nors jis paėmė 5 rublius, bet buvo verta. Turėjo daug darbo.

Nors man nereikėjo kalbėti, bet buvau neramus, maniau, kad reikės atsidurti į Sibirą ant kokių 5 ar 10 metų. Daugiau bijojau, negu prieš pietus. Delko taip buvo, nežinau.

Užgirdau šaukia mano pavardę. Sako aš nekaltas.

Einam namo su draugais. Jie man sako, kad gerai, jog paėmėm advokatą. Jis gerai gynęs.

Mintis atėjo eiti aplankyti tuos žmones, kur gavau tą maišą. Bet kuomet nuėjau, nustebau: jų tenai neradau ir iki šiai dienai nežinau, kur jie yra.

Ir vėl dirbau iki pabaigai birželio mėnesio. Ir vėl pasirodė lapeliai — atsišaukimai, kurie kvietė į mitingą ir kad turime organizuotis ir vienytis. Mitingas šaukiamas sekmadienio ryte, miške.

Atėję su draugais į minėtą vietą radome 50,000 žmonių. Vos spėjom kiek pailsėti ir pasirodė keturi kalbėtojai. Viena buvo moteris.

Kuo toliau, tuo daugiau žmonių rinkosi. Rodos visi Tulo miesto gyventojai susirinko.

Kalbėtojas, kuris netoli manęs kalbėjo, buvo nematytas, matomai buvo atvažiavęs iš kitur. Kalbėjo atsistojęs ant kelmo, kuris lyg tyčia buvo tenai paliktas.

—Draugai darbininkai!—pradėjo jis, apsišluostęs prakaitą. —Kada mes atėjome čionai apžiurėti vietą del mitingo, manėm, kad uodai mus gyvus suės. Bet dabar, kaip matyti, tai jie visi išnyko . . .

Vienas iš minios tuoj pastatė klausimą, kas bus, jei kazokai mus čia ras.

—Taip bus, kaip su uodais,—atsakė kalbėtojas. — Draugai! Kai mūsų čia buvo mažai, tai uodai buvo labai narsūs. Bet kuomet mūsų čia prisirinko daug, tai ir uodai prapuolė. Taip bus ir su kazokais, jei jie pasirodys. Nemanykite, kad kazokai yra tokie baisūs, kaip jie maliavojami. Yra ir gerų žmonių, kurie supranta, kad mes kovojame už didesnį duonos kąsnį.

Minia jo žodžiams karštai pritarė.

(Bus daugiau)

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Kaip Praėjo Daily Clarion Vajus Toronte

TORONTO. — Kaip anksčiau buvo rašyta, kad pasibaigus vajui Toronto Lietuvių Daily Clarion Komitetas, kuris buvo išrinktas per ALDLD susirinkimą, išduos raportą, kaip praėjo vajus Toronto lietuvių tarpe, tai dabar pasibaigus vajui ir komitetui pertikrinus dalyvavusių vajuje udarninkų atliktą darbą, rezultatai gavosi sekami:

Per koncertą, kuris buvo rengtas 11 d. balandžio, suaukavo $49.78; taipgi dar keletas dolerių buvo sumesta laisvos įžangos, iš kurių atėmus to koncerto išlaidas dar likosi $0.81. Toliau seka, kurie pridavė surinkę ant blankų po koncertui (kas aukavo ir pridavė surinkę ant blankų per koncertą, antru kartu jau neminėsime): Iš provincijos prisiųsta $14.10, V. Žilinskas pridavė $2.50, J. Kevėža—$2.15, E. Dabrovolskienė—$2.00, A. Galinaitis—$1.30, A. Daukantas—$1.50, J. Rožukas—$1.05, K. Narusevičius—$1.00, V. Straževičius—$1.00, Janulis—$1.00, J. Barčius—$1.00, J. Naujokas — $0.85, Bernatačius—$0.75, Pauža—$0.65, Puras—$0.55, J. Viltrakis—$0.50, Swartz—$0.50, S. Jakavičius—$0.50, P. Meldažis—$0.50, P. Pajuodis—$0.35, A. Morkis—$0.30, O. Adomelienė — $0.25, M. Guoba—$0.25, J. Goberis—$0.15, A. Betkus—$0.15. Gegužės 2 dieną buvo rengiama šeimyniškas pasilinksminimas, nuo kurio liko pelno $2.77; taipgi besilinksminant drg. V. Žilinskui atsišaukus dar tapo sumesta $2.61. Drg. F. Adomėlis pridavė $3.35. Viso sukelta $94.22.

Iš aukščiau pažymėtų skaitlinių matome, kad nemažai sukelta ir gera parama bus del Daily Clarion, bet savo užsibrėžto tikslo neatsiekėm, užsidėta kvota—$120 nesukelta. Tam, žinoma, buvo keletas priežasčių. Pirmiausia, tai gal delto, kad per vajaus laiką Toronte buvo keletas didelių parengimų draugijų reikalams; antra, tai pats komitetas irgi ne taip veikė, kaip turėjo veikti, ne visi komiteto nariai lankėsi ant komitetavų susirinkimų, per kuriuos gal būtume išdirbę geresnius planus pravedimui vajaus, o trečia, tai gal Toronto lietuvių masės dar neįvertina, kaip yra svarbu mums darbininkams palaikyti vienintėlį tarptautinį darbininkų kasdieninį laikraštį.

Lietuvių Daily Clarion Komitetas visiems draugams ir draugėms, dalyvavusiems pravedime vajaus, taipgi ir visiems rėmėjams taria nuoširdų ačiū.

Daily Clarion Komitetas

Kunigas Bobinas Irgi Nori Sudaryti Bendrą Frontą

MONTREA.—Gal niekuomet Romos katalikų bažnyčia nebuvo taip įkinkyta gelbėjiman stambiųjų kapitalistų pelnų ir gyniman jų interesų, kaip dabartiniame dvidešimtame amžiuje. Kunigams jau nebeliko laiko skelbti Kristaus mokslą ir tikintiesiems skiepyti dievo ir artimo meilę, jie dabar visą laiką sunaudoja varymui bažnyčiose šlykščios propagandos prieš darbininkų judėjimą, unijų organizavimąsi ir gynimui fabrikantų interesų. Savo veiklai užmaskuoti, šaukia, būk jie kovoją prieš komunizmą.

Nuo to neatsilieka ir Montrealo lietuvių kunigas Bobinas. Jis 2 dieną gegužės grąsinančiai visus susirinkusius bažnyčioj perspėjo, kad niekas nelipintų ant tvorų nei jokių atsišaukimų bei skelbimų, ir kad niekas nemėtytų po stubas jokių komunistinių atsišaukimų, nes už tai bus visi nubausti. Skaitė kokį tai raštai, kuris esąs švento tėvo enciklika. Jame buvo raginami visi "geri" katalikai stoti į bendrą frontą prieš komunizmo pavojų. Bobinas pridėjo, kad komunizmas užvaldęs Rusiją, Meksiką ir Ispaniją jau baigia užvaldyti. Sulyg jo, tai pavojus visam pasauliui, o ypač katalikams, nes komunistai nepripažįsta dievo ir taikosi iš žmonių dūšias išplėšti (tik nesakė, kur jie jas dėtų, o ypatingai Bobino). Jis pats prisipažino, kad komunistams atsirado labai plati dirva, nes tie nenaudėliai kapitalistai verčią darbininkus dirbti net ir šventą dieną. Tokiu būdu darbininkams nelieka nei kada poterių sukalbėti (už tai randa daugiau laiko protauti). Bet tuo pačiu kartu Bobinas prakeikė streikus ir rėkė, būk darbininkai neturi teisių užimti dirbtuvių, nes tie turtai priklausą kapitalistams. Esą, be kapitalistų negalima būtų gyventi nei vienos dienos. Į tai galima atsakyti, kad darbininkai gali gyventi be kapitalistų, kaip daugumas montrealiečių gyvena be paties Bobino.

Toliau Bobinas grąsino, kad yra mirtinu grieku neklausyti valdžios, nes kiekviena valdžia yra atsiųsta nuo paties dievo. Jeigu tas tiesa, tai Bobinas, be keikdamas Meksiką, Rusiją ir Ispaniją, nebijo atsidurti į verdančią smalą, nes ir tų šalių valdžios sulyg Bobino logikos yra atsiųstos nuo dievo. Tai tau ir gelbėtojas nuo peklos. Ką čia liepia garbinti ir už negarbinimą gąsdina pekla, tai kitur prakeikia. Tatai iš Bobino kalbos išeina, kad nesvarbu jam, ar valdžia yra nuo dievo paskirta, ar visos liaudies išrinkta, bile tik ji nepakankamai gina kapitalistų reikalus ir truputį daugiau užstoja darbininkų reikalus, ją Bobinas siunčia į peklą, nežiūrėdamas nei to, kad kapitalistai tokias valdžias puola, kaip barbarai, ir žudo tų šalių nekaltus gyventojus. Tas šiandien dedasi katalikiškoj Ispanijoj, kur fabrikantai ir žemvaldžiai pasiėmę dalį dvasiškijos, Mussolinio ir Hitlerio ginkluotą pagelbą, su paties popiežiaus palaiminimu griauna bažnyčias, degina miestus ir tūkstančiais žudo nekaltus kūdikius, vyrus ir moteris.

Kodel aš paminėjau, kad tik dalis dvasiškijos? Todel, kad jau nekuri dalis dvasiškijos pradeda šalintis nuo fašistinių grobikų. Jau atsirado gana aukštų kunigų, kurie atsistojo Ispanijos valdžios pusėn. Mano manymu, tik tokie kunigai turi teisę vadintis kunigais, nes jie neniekina ir netrempia po kojomis penktojo dievo prisakymo. Tačiau yra kitas dalykas su Bobinu.

Kokiais sumetimais popiežius skelbia prieš komunizmą kovą. Nagi, kad sulaikyti progresyvišką judėjimą, ypatingai unijų veikimą, nes unijizmas reiškia darbininkams būvio pagerinimą, o bosams pelnų sumažinimą. Jeigu jau mes darbininkai bendrai veikdami nieko nelaimėsime, tai kovodami prieš savo pilvą tikrai pralaimėtume. Taigi, gerbiamieji! Kova prieš komunizmą ir progresą nėra niekas kitas, kaip kova prieš save. Pradėkime tik daugiau protauti, tuomet įsitikinsime, kad tas tikra tiesa. Žengkime mes tuo keliu, kuriuo žengia progresas, o Bobiną palikime, lai jis sau "kaujasi," matysime, kiek jis laimės.

Katalikas F.

Nuteisė Lietuvį Vieniems Metams Į Kalėjimą

EDMONTON.—Lietuvis Kučinskas, turįs žmoną ir du vaikučius, per 23 metus dirbo ant farmų, bet atėjo laikas, kad iš savo darbo negalėjo užlaikyti šeimą, nes Albertoj farmeriai vasaros metu moka tik po $20 per mėnesį, o žiemos metu reikalauja dirbti už maistą. Tokiose sąlygose nevedę dar šiaip taip gali išgyventi, o vedusių šeimoms, iš kitur jokių pajamų neturint, prisieitų mirti badu.

Draugas Kučinskas, negalėdamas išgyventi prie tokių sąlygų, nutarė atvykti į Edmontoną ir eiti ant pašalpos, ką ir padarė. Atvykęs į Edmontoną per trumpą laiką pravalgė paskutinius savo centus ir nuėjo pašalpos gauti. Kad be kliudymų gauti pašalpą, tai truputį ką neteisingai pasakė. Už kiek laiko pašalpos dalintojai sužinojo, kad buvo neteisingai painformuoti, tai patraukė Kučinską teisman. Žmogus, papuolęs į bėdą, kitos išeities neturėjo, kaip laikytis senojo pasakymo. Teismui to tik ir reikėjo—už klaidingų informacijų suteikimą ir už neteisingą sakymą po biblijos pa[illegible] priteisė Kučinskui vienus metus kalėjimo. Prie to jo žmonai ir vaikams atėmė pašalpą.

Tai mat, kaip išeina, kuomet skęstantis už britvos stveriasi. Draugas Kučinskas pašalpos biurui davė klaidingas informacijas, kad norėjo valgyti. Tas turėtų būti pavyzdžiu kitiems ir skatinti prie organizavimosi už savo reikalus, kad nereiktų pašalpų prašyti su klaidingomis informacijomis ir už tai gauti kalėjimo, bet darbininkų organizuotumas turi priversti valdančią klasę aprūpinti visus bedarbius gyvenimo reikmenimis.

Edmontono Našlys

Kelios pušelės apykreivės likę. Tai miško darbininkų darbas. Jie žiemos laikų iškerta daug miško, o paskui važiuoja į miesus, kur uždirbtus pinigus pravalgo, kol sulaukia kito sezono.

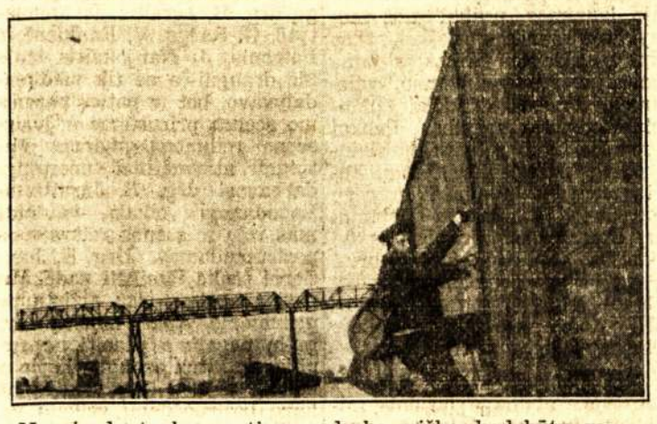

Ne visada tenka gauti gerą darbą miške, kad būtų galima išbūti vienoj vietoj, todel darbininkams tenka trankytis freitais. Čia matyti vienas lietuvis, kuris su maišeliu ant pečių lipa ant vagono.

Apleidžianį Mišką

Likit sveikos žalios girios,
Jūs ramusis šlamėsys.
Lygios lankos, aukšti kalnai,
Linksmas paukščių čiulbėsys.

Aš einu kur tamsūs mūrai,
Miesto gatvių bildesys.
Ten minios galingas garsas
Man krūtinę suramins.

Ten draugų galingas šūkis,
Jų vienybė auga vis.
Rengias kovai už likimą—
Jiems gyvenimas prašvis.

Kaip kils garsas iš krūtinių,
Bus visų linksmi veidai.
Ir aš ten kartu dainuosiu,
Plauks linksmų dainų aidai.

Sobuvos Petras

BARBARIZMAI LIETUVIŲ RAŠYBOJ

Pernešimą svetimų kalbų žodžių žargono į savąją literatūrą vadinama barbarizmu. Lietuvos laikraščiuose ir ponų kalboj jau tiek daug priviso tų barbarizmų, kad didelė dalį jų kalbos nesupranta ne tik valstiečiai, bet ir patys ponai jau pradeda nesuprasti. Jeigu kuris redaktorius tik išgirsta kokį vieną anglišką žodį, tai ir tepa į laikraštį. Pavyzdžiui, "Lietuvos Žiniose," kuomet rašoma apie amerikoniškas šokikes, tai nerašo, kad šokikės, ar merginos iš Amerikos, bet amerikoniškos "girls." Degtinę jau pradėjo vadinti "viski." Kas moka anglų kalbą, tai dar pusė bėdos, gali suprasti, apie ką rašo tie lietuviški laikraščiai, o jau su viena lietuviška kalba, tai didelė dalis Lietuvos gyventojų nesupranta Kauno spaudos daugelio išsireiškimų.

Na, ar ne komedijas daro tie lietuviški laikraštininkai, kurie neretai užpuola užsienio lietuvių spaudą už rašymą svetimų kalbų žodžių, kuriuos skaitytojai kas dien vartoja savo gyvojoj kalboj, o jie patys rašo net jų nesuprasdami ką reiškia? Bet jeigu kuris iš studentų papuola kur į Paryžių ar kur kitur, tai jo straipsnių nekurių žodžių išaiškinimo reikėtų ieškoti senoviniam egiptėnų žodyne.

Iš tų iškraipymų gaunasi šie rezultatai: Lietuvos laikraštininkai neretai nubara kaimiečius už neskaitymą laikraščių, o kaimiečiai ir šiaip apsišvietę žmonės prašo užsieniečių prisiųsti bent kokį laikraštį iš užsienio, nes nesupranta Kauno ponų kalbos. Jeigu ir toliau Lietuvos ponai taip tobulins lietuvių kalbą, tai tikrai "lietuviškai" išmokti reiks ne Kaune ir Marijampolėje mokintis, bet kur nors Škotijoj, kur susimaišę įvairios tautos ir sutvėrę įvairių kalbų žargoną, jeigu randasi kur nors toks kalbų mišinys. Juk jau dabar daugelis Lietuvos laikraščiuose rašomų žodžių, nežinant bent keturių kalbų, yra "neįkandama" ir nebus "įkandama," nes patys rašėjai jų nesupranta. Štai pavyzdys: šių žodžių rašėjui teko būti Kaune laike vadinamo pasaulinio lietuvių kongreso. Į bendrą programą buvo įrašytas ir "estafetinis" iš Rygos atbėgimas, kurį labai reklamavo DULR akademinio skyriaus vedėjas Motiejus Ruseckas. Paklausus, ką reiškia tas estafetinis bėgimas, pasiaiškino, kad nežinąs. Ir daugelis ten interesavosi, kaip jie atbėgo ar su pertraukomis, ar be pertraukų, bet visur girdėjosi, kad "estafetinis." Tarp mūsų buvo ir amerikiečių sportininkų, kurie tais bėgimais labai interesavosi, nes atbėgti iš Rygos į Kauną per apie 18 valandų 350 kilometrų, tai visiem žingeidu buvo ką slepia ta estafetinė maska. Bet anglų kalboj niekas neatminė, ką apibudintų tas terminas. Atsakymo Kaune negavus, nutarėme sugrįžus pasiknisti angliškame žodyne ir būtinai surasti, ką reiškia tas estafetinis. Parvažiavęs išvarčiau anglų kalbos žodyną ir jam atsakymo neradau.

Suprantama, kad toks žodis yra kurioj nors kalboj, bet tik jau ne lietuviškas. Na, o apie jį buvo skelbiama ir per radio, tik nelaimei apie jo reikšmę gal daugiau niekas nesuprato, išskyrus tą, kuris jį užrašė ant programos.

Tai tik vienas iš tūkstančių pavyzdžių. Na, o vis dar Kauno ponai nesiliauja užsieniečius mokinę lietuvių kalbos. Skirtumas tarp Lietuvos ponų ir užsienio lietuvių darbininkiškų laikraščių yra tame, kad užsieniečiai remdamiesi angliška literatūra padeda gana daug darbo iki sulietuvina angliškus žodžius, o Lietuvoje suka galvas, kaip lietuviškus žodžius pakeisti svetimais ir su tuo neva persistatyti save gudriais, kad tik tie kaimiečiai nesuprastų tos poniškos kalbos.

M. G.

Draugą Indrulėną Patiko Didelė Nelaimė

HAMILTON, ONT. — Balandžio 29 dieną, apie 9 valandą ryte, draugas M. Indrulėnas važiavo dviračiu Burlington gatve. Privažiavęs Burch gatvę, norėjo į ją pasukti, bet tuom kart įvyko didelė nelaimė: ant draugo užvažiavo automobilius, kuris sulaužė krūtinę, keturis šonkaulius, koją ir smarkiai apdaužė galvą.

Sunkiai sužeistasis draugas nuvežtas į General Hospital.

Draugas Indrulėnas yra susipratęs ir labai draugiškas darbininkas, yra vedęs ir turi dvi dukreles. Tad Hamiltono lietuviai išreiškiame sužeistam draugui ir jo šeimai užuojautą—aplankykime jį ištiktą tokios baisios nelaimės.

* * * * *

Paminėjimui Pirmosios Gegužės susirinko į Woodland parką apie 3,000 žmonių. Susirinkimas buvo labai įdomus. Tarp įvairių kalbėtojų, kalbėjo ir keturi kunigai. Visi kalbėjo už gynimą darbininkų klasės reikalų ir gynimą demokratijos Ispanijoj. Tarp daug klausytojų matėsi tik apie desėtkas lietuvių. Tai yra didelis apsileidimas nedalyvauti tokiam svarbiam susirinkime.

J. Miller

Iš Atsibuvusio Koncerto

MONTREAL,—Balandžio 24 dieną, pointsančalietės progresyvės moterys suruošė koncertą. Žmonių atsilankė nedaugiausia. Manoma, kad neatsilankymo priežastis blogas koncerto išgarsinimas.

Nors žmonių buvo nedaug, bet iš koncerto pelno liko nemažai. Draugė Sinkevičienė paaukavo lėkščių komplektą, kuris išleistas ant laimėjimų. Laimėjo drg. Zimantas, kuris neėmė lėkščių, o paaukavo moterų draugijai. Už tai jam moterų draugija taria širdingą ačiū.

Šis koncertas buvo ruoštas del parėmimo Ispanijos liaudies kovotojų. Programa buvo gana įvairi: buvo perstatytas vieno veiksmo veikaliukas, kuriam padarytos tik vienos repeticijos, bet vaidintojai suvaidino labai gerai. Draugės Mažilytė ir Bindžaitytė gražiai pašoko baletą, o kitos trys dainavo trio. Tas trio ne pergerai išėjo, nes draugės vieną vakarą pasimokinę ėjo dainuoti. Tačiau delto nereikia nusiminti, nereikią nuleisti rankų, nes del stokos laiko neprisiruošimas, tai dar nereiškia negalėjimas dainuoti. Suprantama, kad draugės kitu kartu tinkamai priruošė ir dar geriau sudainuos už kitas. Draugė Doveikaitė padainavo solo. Paskui padarė gražų įspūdį draugė Navickienė padainuodama komišką dainelę "bublički." Žmonėms taip patiko, kad nenorėjo paleisti nuo scenos. Draugė turėjo sugrįžti ir padainuoti kitą dainelę. Vienu žodžiu, draugė A. Navickienė gražiai pasirodė ant scenos, pageidautina, kad ir kitu kart pasirodytų ant mūsų parengimų.

Draugas Žukauskas pasakė trumpą prakalbą apie šių dienų įvykius Ispanijoj. Abelnai, atsilankiusieji gražiai pasilinksmino ir dar liko $15.15 pelno del Ispanijos kovotojų.

A. Šuplevičienė

Red. Pastaba:—Platesnį aprašymą apie laimėjimą praleidome. Su tokiais dalykais reikia elgtis atsargiau.

Draugas Adomėlis Jau Sveiksta

TORONTO.—Vienas iš vadovaujančių draugų, F. Adomėlis, kuris važinėjo su Liaudies Balso maršrutu po Suvienytas Valstijas, kaip jau buvo minėta, turėjo sunkią operaciją galvoj po kaulu iš priešakinės pusės, kur būta susilaikiusio kraujo, kuris veržė akies nervą, nuo ko galva nuolat skaudėdavo.

Ant operacijos stalo draugas išgulėjo 3 valandas užmarintas, kuomet daktarai rausėsi su peiliais galvoj po kaulų. Operacija pavyko gerai

Draugui teko pakęsti labai daug skausmo, ypač pirmoj savaitėj po operacijos, bet jau sveiksta, iš ligoninės parvežtas pereitą savaitę.

Linkėtina draugui greit visai pasveikti ir daugiau niekuomet nebesirgti.

Draugas

Gaukime Prenumeratų Knygai "Virėja"

MONTREAL. — Kiek matosi iš spaudos, tai amerikietės draugės neblogiausiai darbuojasi gavime pranumeratų knygai "Virėja." Yra draugių gavusių iki desėtko ir daugiau prenumeratų, bet taipgi randasi kolonijų, kur šitas darbas dar nė nepajudintas, nežiūrint to, kad tose kolonijose randasi darbščių draugių. Už tai vertos gerokai pabarti.

Kanadietės draugės, iki šiam laikui, išskyrus Montrealo koloniją, dar nedaug yra pasidarbavusios. Tiesa, paskutiniu laiku teko matyti, kad torontietės draugės taip-gi darbuojasi ir jau yra gavusios netoli desėtko prenumeratų. Ir aš tikiu, kad torontietės, nors ir vėliau pradėjusios, montrealietes "subytys" (taip man yra rašius viena torontietė).

Šiuo klausimu turėtų susirūpinti netik didžiulių kolonijų draugės, bet taip-gi mažesnių kolonijų ir gyvenančios pavieniai, nes tas reikalas yra visoms lygiai vienodas. Visos turėtume įvertinti šį taip kilnų ir didelį amerikiečių darbą, kuris vėliau mums pačioms atneš didelę naudą.

Montrealietės draugės per abi ALDLD kuopas yra jau gavusios 47 prenumeratas. ALD LD 47 kp. daugiausiai pasidarbavo ir pirmoji kanadietė šiuo klausimu susirūpino, tai drg. O. Virbylienė, kuri yra užrašiusi 12 prenumeratų, taip gi tos pačios kuopos drg. Juraitienė gavo 5 prenumeratas. ALDLD 137 kp. draugės gavusios 30. Kadangi jau yra pirmiau spaudoje tilpę kiek kuri draugė yra gavusi, tai dabar pažymėsiu tik tas drauges, kurios paskutiniu laiku yra pridavusios prenumeratas, t. b.: drg. M. Barzdienė, kuri Liaudies Balso vajuje laimėjo vieną iš rajoninių dovanų, gavo 5 prenumeratas del "Virėjos," drg. E. Žąsienė taipgi 5; drg. Trečiokienė—1: A. Šuplevičienė—1,; E. Juškevičaitė—1 ir O. Kilikevičienė—1.

Daug draugių yra pasiėmusios blankutes ir šį darbą tęsia toliau. Linkėtina draugėms gerų pasekmių!

Pašešupietė

Pirmosios Gegužės Demonstracija Port Arthure ir Fort Williame

Šiemet šių dviejų miestų darbininkai Pirmąją Gegužės apvaiškčiojo suvienytomis jėgomis. Demonstracijoj dalyvavo apie 16 darbininkiškų organizacijų iš Fort Wiliam ir tiek pat iš Port Arthur. Apvaikščiojimas įvyko vakare. Apie 7 valandą iš Fort William į Port Arthur atvyko keletas šimtų darbininkų su vėliavomis ir obalsiais, prie C.P.R. stoties išsirykiavo 2,500 žmonių, griežiant orkestrui ir dainuojant revoliucines dainas perėjo per visą miestą.

Pabaigus demonstruoti Port Arthure, daugelis sėdo į gatvekarius, kurie iš anksto prisiruošimo komiteto buvo nusamdyti, ir veltui nuvažiavo į Fort William. Ten prisidėjus daugeliui vietinių darbininkų minia susidarė virš poros tūkstančių žmonių. Plevėsuojant komunistų partijos vėliavai, daugybei obalsių, iš įvairių tautų organizacijų susidaranti minia nužygiavo iki City Hall. Daugumui netilpus į miesto salę prisiėjo eiti į ukrainų darbininkų salę. Abejose vietose kalbėjo daug kalbėtojų nuo įvairių organizacijų, kurie apibudino Pirmosios Gegužės reikšmę ir kokios pasekmės atsiektos veikiant suvienytam frontui.

CCF oficialiai nedalyvavo demonstracijoj, bet dalyvavo daug jos narių pavieniai ir kalbėjo nuo jos pora kalbėtojų, kurie pažymėjo, kad ateinančiais metais tikrai dalyvaus demonstracijoj ir jų organizacija.

Matant tokią puikią demonstraciją, dauguma žmonių jaudinosi ir ji ilgai pasiliks darbininkų atminty, kaipo parodymas valdančiai klasei darbininkiškų jėgų, kurios suvienytu frontu reikalavo trumpesnių darbo dienų, geresnių darbo sąlygų ir atsitraukti su karu ir fašizmu. Gaunasi vaizdas, kad jei ir toliau tokiuo maštabu bus plečiama darbininkų vienybė, tai reakcija pasiliks visai bejėgė.

M. Juozas

Sveikina "Vilnies" Dalininkų Suvažiavimą

WINNIPEG, MAN. — Balandžio 25 dieną, vietinė ALDLD 217 kuopa turėjo savo susirinkimą. Tarp kitų reikalų, buvo perskaitytas iš dienraščio "Vilnies" gautas laiškas, kuriame pranešama apie būsimą "Vilnies" šėrininkų suvažiavimą, kuris prasidės 16 dieną gegužės.

Susirinkimas nutarė pasveikinti "Vilnies" šėrininkų suvažiavimą laišku. Prie pasveikinimo kuopa iš savo iždo paaukavo du doleriu ir kuopos nariai ir svečiai tam pačiam reikalui sudėjo tris dolerius, kad pasveikinus revoliucinį darbininkų dienraštį. Pasiųsti pasveikinimą įpareiguota kuopos valdyba.

Reporteris

PIPIRNIČIA

ĮVAIRŪS NUOTIKIAI

Už Bučkį

Automobilium važiavo graži panelė. Matomai ji buvo dar nepatyrus valdyti automobilių, nes automobilius bėgo kreivezodamas. Tą pastebėjo trafiko policijantas ir pasivijęs užklausė: "Kaip tamsta gavai leidimą valdyti automobilių?"

"Pabučiavau tikrintoją ir jis pažymėjo, kad aš galiu valdyti automobilių."

* * * * *

Su Senu Dar Blogiau

Du berniukai ilgai vijosi gražų troką, bet nepasivijo. Tuomet vienas pradėjo: "Naują troką sunku pagauti. Geriau pamėginkime seną."

Susitarė užsikabinti ant seno. Kai tik pravažiavo senas, jie pradėjo jį vytis. Šoferis, norėdamas pasakyti vaikams, kad jie nesikabintų, staiga sustojo, o vaikai smarkiai atsimušė.

"Su senu dar blogiau," atsakė vienas iš vaikų ir pasileido abudu bėgti į šalį.

* * * * *

Del Mylimo Viskas Galima

Jurgis buvo bedievis, bet jo mylimoji buvo karštai tikinti mergina. Už tai Jurgis nuolatos galvojo, kaip reiks apsivesti. Jis nenorėjo eiti į bažnyčią. Vieną kartą jis savo mylimai pareiškė sekančiai:

"Žinai, Onyte, aš vis galvoju, kaip mes ilgai mylėsimės. Tu karšta katalike, o aš bedievis. Vienam kuriam teks išsižadėti savų įsitikinimų."

"Nenusimink," atsakė Onytė. "Del tavęs aš galiu atsižadėti savo dievo."

* * * * *

Ar Negalėtų Pavogti ir Del Jo

Nekurį laiką atgal Toronte buvo tyrinėjimas visos eilės policistų, kurie buvo įtariami vogime. Vienas čeverykų pardavėjas kaltino, kad policistai išvogė čeverykus iš jo krautuvės. Tas tyrinėjimas buvo užbaigtas taip, kad neaišku buvo, ar policistai buvo kalti, ar ne. Bet policija dažnai gauna labai puikių komplimentų.

Vieną kartą priėjo prie policmano bomas su raudona nosimi ir žmonių akyse užklausė: "Ar negalėtum pavogti porą čeverykų ir del manęs? Matai, kad kiauri."

* * * * *

Nežino Ką Šiais Metais

Sekmadieninės mokyklos mokytoja užklausė šešių metų Jonuką, ką jis duos dovanų savo broliukui, kada pastarasis švęs vardadienį. Jonukas mokytojai greitai atsakė:

"Nežinau. Pereitais metais aš jam dovanojau influenzą."

* * * * *

Pametė Perlinį Guziką

Vieną kartą lakūnas pasiėmė su savim savo mylimą, kuri dar nebuvo niekad orlaiviu skridus. Kada jiedu pakilo gana aukštai, mylimoji sušuko: "Rapolai, aš manau, kad mes turime leistis žemyn!"

"Kas atsitiko?" užklausė Rapolas.

"Žiūrėk, mano perlinis guzikas guli ant žemės."

"Tai ne guzikas, o ežeras, mano miela," paaiškino Rapolas.

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Kapuskasingiečiai Rems Agitacinį Fondą

KAPUSKASING, ONT.—Gegužės 2 dieną Kapuskasingo lietuviai sušaukė ALDLD 95 kuopos susirinkimą, kuriame apsvarstėm kas link sukėlimo organizacinio fondo ir iš jo palaikymo organizatoriaus, ypatingai Montreale. Matydami būtiną reikalą, nutarėm sulyg savo išgalės paremti ir užsidėjome tam tikslui sukelti $15.00. Atsiklausus draugų, kas išgali tam tikslui paaukuoti, tuojaus pradėjo tiestis dolerinės ant stalo ir bematant buvo sukelta $14.50.

Mes, kapuskasingiečiai, remiame kiekvieną dalyką, kuris eina darbininkų klasės sustiprinimui, parėmėme ir šį svarbų reikalą. Laike Liaudies Balso vajaus mus timminsiečiai šaukė į lenktynes, tai gal dabar draugai nepasiduosite mums.

Kapuskasingiečiai

ALDLD 217 Kuopa Minės Dešimtmetines Sukaktuv.

WINNIPEG.—Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 217 kuopa laike dešimts metų savo gyvavimo yra daug nuveikusi ir atsižymėjusi darbininkiškos apšvietos skleidime, darbininkiškų laikraščių budavojime, streikų rėmime, bei kitais darbininkų klasei naudingais darbais. Tad nutarta gegužės 23 dieną, leńkų darbininkų svetainėj, 215 Selkirk Ave., 2 valandą po pietų, padaryti draugijos dešimtmetinių sukaktuvių paminėjimą.

Kad geriau paminėti draugijos nuveiktus darbus, bus įvairi programa: dalyvaus vaikų orkestras, dainuos rusų kliubo choras, bus deklamacijos, dainų, sveikins darbininkų organizacijų atstovai ir bus prakalbos apie nuveiktus draugijos darbus.

Į paminėjimą yra užkviestos ir nekurios Winnipego broliškos organizacijos. Tad kviečiame visus Winnipego ir apylinkės lietuvius-ves atsilankyti.

Įžanga sidabrinė kolekta.

Rengimo Komitetas

Iš Atsibuvusio ALDLD 47 Kuop. Moterų Susirinkimo

MONTREAL.—Gegužės 3 d ALDLD 47 kp. moterų skyriaus iniciatyva buvo sušauktas moterų susirinkimas, į kurį atsilankė nemažas būrelis draugių Tai labai pagirtinas dalykas kad draugės kas kart vis daugiau pradeda įvertinti organizacinį veikimą.

Pirm pradedant svarstyti dienotvarkės punktus, kalbėjo viena francūzų tautos draugė, kuri nesenai grįžo iš Sovietų Sąjungos, ten išgyvenusi virš metų laiko ir turėjusi užtektina progos susipažinti su dabartiniu tos šalies gyvenimu. Ji apibudino dabartinę minėtos šalies moterų padėtį, jų laisvę vystyt politinį žinojimą, apie progas pasiekti aukštus mokslus įvairiose mokslo šakose, apie vaikučių auklėjimą ir bendrai apie smarkiai progresuojant Sovietų šalies gyvenimą.

Kiekviena girdėjusi minėtos kalbėtojos kalbą galėjo gauti aiškų supratimą, kad Sovietų moterų gyvenimas žymiai skiriasi nuo darbininkių moterų gyvenimo kapitalistinėse šalyse kur darbininkės moterys, apart sunkios darbo naštos, apart skurdaus gyvenimo, nieko geresnio neturi-nemato ir jų ateitis tamsi. Visa bėda, kad ne visoms draugėms buvo suprantama žodis žodin, o ta draugė daug ką pasakė apie tos šalies gyvenimą, apie kurią šiandien visas pasaulis taip susiinteresavęs.

Po prakalbų buvo svarstyta kiti dienotvarkės punktai. Pirmiausiai apkalbėtas vaikučių kempių organizavimo klausimas. Kadangi dabartiniu laiku yra vedamas vajus sukėlimui pinigų del kempių priruošimo, tai ir frontenakietės draugės užsidėjo kvotą sukelti $10.00. Tas darbas bus vedamas moterų skyriaus komiteto, kooperuojant su vaikučiais: taipgi draugės pasižadėjo dėti pastangas suorganizuoti daugiau vaikučių į minėtas kempes, kuriomis kiekviena pasiuntus savo vaikus motina bus pilnai patenkinta visais atžvilgiais. Todel patartina, kad leistų į minėtas kempes.

Taipgi nutarta suruošti vaikučiams lietuvių kalbos mokyklėlės užbaigtuvės. Šitą darbą taipgi skyriaus komitetas apsiėmė atlikti.

Nacionalio organizatori a u s fondo kėlimo klausimas paliktas komitetui išrišti, išdirbti planus. Komitetas, rasdamas progą ir laiką, numatys ką nors surengti.

Baigiant susirinkimą buvo pasiūlyta šaukti dažniau moterų susirinkimus ir padaryti juos įvairesnius, turėti paskaitas, lavinimąsi. Sekančiam susirinkimui pasiūlyta turėti paskaitą vaikučių auklėjimo klausimu. Ant vietos drg. V. Bunkienė apsiėmė tuo klausimu pakalbėti.

Reikia pažymėti, kad to vakaro susirinkimo pirmininkė drg. Gudienė neblogai atliko užimtą vietą. Turi gabumu, tik reikia daugiau veikti.

Linkėtina draugėms visus planus pravesti gyveniman kuopasekmingiausiai!

Pašešupietė

Moterų Susirinkimas

Šiuomi pranešame, kad ALD LD 137 kp. moterų skyrius šaukia masinį moterų susirinkimą gegužės 14 d., 8 val. vak., p o č a nčaliečių salėje, 01234 Charlevoix Str.

Visų narių pareiga dalyvauti, aipgi atsivesti ir pašalinių, nes yra visa eilė reikalų aptarti, ir išgirsite, kaip kuriuos raportus iš atliktų darbų.

Moterų Komitetas

Atsikreipimas į ALDLD 137 Kuopos Narius

MONTREAL. — Šiuomi atsikreipiu į tuos draugijos narius-es, kurie esate pakeitę savo gyvenamą vietą, kad apie tai kuogreičiausiai praneštumėte kuopos valdybai. Tą atlikdami išvengsite įvairių nemalonumų del negavimo žurnalo ir knygų ir nereikės tuomet kaltinti valdybos ar centro.

Kitas taip-gi svarbus dalykas, tai mokėjimas duoklių. Dar yra daug narių, kurie neužsimokėję mokestis už pereitus metus, o jau ir šie metai netoli pusėjimo. Toks vilkinimas ne tik apsunkina centrą išleidime knygų ir žurnalo, bet taip-gi ir vedime knygų.

Be to, draugijos nariai turėtų daugiau atkreipti atydos į susirinkimų lankymą. Prastas draugijos narys, kuris ištisus mėnesius neatsilanko į susirinkimus. Nekartą buvo pranešta, kad atėjo knyga "Gamta ir Žmonės" už praeitus metus ir kviesta narius atsilankyti į susirinkimus ir atsiimti knygą, bet daugelis ir to nepadarė. Į namus išnešioti knygas nėra galimybės.

ALDLD 137 kp. Fin. Rašt.

Kas Naujo Edmontone

Edmontono Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti buvo sušaukęs Lietuvos klausimu masinį lietuvių mitingą, kuriame buvo pasitarta, kaip geriau pagelbėti Lietuvos žmonėms, vedantiems kovą prieš fašistinį režimą.

Be to, išvykus iš Edmontono nekuriems komiteto nariams buvo būtinas reikalas ir patį komiteta perrinkti, nes komitetas buvo išrinktas iš ne nuolatinių Edmontono gyventojų. Naujas komitetas susideda, kaip ir senas, iš devynių asmenų. Susirinkime buvo priimta protesto rezoliucija ir pasiųsta A. Smetonai.

Komiteto raportuose paaiškėjo, kad beveik visos protestos atvirutės yra išplatintos. Taipgi nemažai yra išplatinta atsišaukimų ir sukelta Lietuvos politiniams kaliniams aukų, dalant įvairius parengimus.

Apdiskusavus dabartine padėtį Ispanijoje, nutarta tampčiau susiristi su tarptautiniu Ispanijos Demokratijai Ginti Komitetu. Tam tikslui buvo išrinktas atstovas, J. Valentas

Išrinktasis komitetas turėjo posėdį balandžio 25 dieną ir padiskirstė pareigomis sekančiai: S. Karvelis—pirmininku, J. Paliukonis — vice-pirmininku, P. Pakštys—sekretorium, A. Petrauskas — vice-sekretorium, ir iždininke draugė Survilienė. Oviem komiteto nariams, V. Deveniui ir P. Žebriui, neatvykus, nutarta padaryti papildomus pareigų pasiskirstymus, kas bus padaryta sekančiame posėdyje.

* * * * *

Edmontone buvo sustreikavę trijų skerdyklų darbininkai, bet kompanijoms su miesto majoro pagelba, kuris nepasigailėjo policijos skebų apsaugai, streikai tapo sulaužyti. Buvo net ir tokių atsitikimų—streiklaužiai susirinkdavo į policijos stotį, ten atvažiuodavo kompanijos trokai ir juos lydėdavo stipri policijos apsauga į skerdyklas. Darbininkai buvo išėję į streiką del didelio skubinimo ir reikalavo, kad kompanija pripažintų uniją ir suteiktų šeštadieniais pusdienį apmokamų atostogų. Tačiaus del blogo susiorganizavimo darbininkai šiuo kartu streiką pralaimėjo.

Dabar streikuoja dviejų skalbyklų darbininkai. Nors kompanijos prisisamdė streiklaužių ir mėgino dirbti, bet darbininkai laikosi gerai ir nesiduoda išprovokuoti. Jie pasiryžę vesti ilgą kovą iki kompanijos pripažins uniją. Streikieriai, negalėdami sulaikyti skebų ėjimą į skalbyklas, pradėjo varyti propagandą, kad žmonės boikotuotų tas skalbyklas. Taipgi visuomet laiko pikieto linijas, tokiu būdu kompanijos turi laikyti policijos apsaugą. Tuo yra manoma, kad bus galima priversti kompanijas pripažinti skalbėjų uniją.

Edmontonietis

Iš Fort William ir Port Arthur Lietuvių Veikimo

FORT WILLIAM, ONT.—Jau senokas laikas praėjo, kaip Liaudies Balse matėsi šis tas iš Fort William ir Port Arthur lietuvių veikimo. Tam priežastis yra nepastovus draugų gyvenimas. Čia yra miškų industrijos centras, tai žiemos ir vasaros medžių kirtimo sezonuose draugai išvažinėja į miškus ant kelių mėnesių ir miestuose pasilieka visai mažai. Tik pasibaigus medžių kirtimo sezonams sugrįžta iš darbų ir pradeda kiek gyviau ir aktyviau veikti darbininkų judėjime. Nors tiesa, kad ir kempėse prisieina vesti su bosais griežtą kovą už darbininkų būvio pagerinimą, bet lietuviško veikimo lyg ir nesimato. O kuomet sugrįžta į miestus, tuojau ALDLD 15 kuopa šaukia lietuviškus susirinkimus.

Štai šį pavasarį, draugams sugrįžus iš darbų, jau atsibuvo du susirinkimai, kuriuose apsvarstyta daug svarbių klausimų. Iš raportų pasirodo, kad laikraščių, Daily Clarion ir Liaudies Balso, vajuose draugai visuomet gerai pasidarbuoja. Praeitame mėnesyje vestą Daily Clarion vajų pilnai draugai išpildė, sukeldami $15.00.

Per susirinkimą buvo plačiai apdiskusuota ALDLD trečio rajono komiteto atsišaukimas, kuriame raginama prisidėti prie sukėlimo organizacinio fondo, iš kurio bus palaikomas organizatorius. Atsišaukimas priimtas ir nutarta per draugą P. Kunčį gauti aukoms rinkti blankų ir parinkti darbavietėse aukų.

Ispanijos kovotojams prieš žiaurųjį fašizmą irgi pas draugus randasi didelis pritarimas. Jie paremia juos, dažnai aukodami tam tikslui aukas renkantiems kitų tautų darbininkams, nekurie lietuviai irgi rinko aukas.

Draugai aldiečiai! Nors pas mus veikimo sąlygos yra daug sunkesnės, negu kitoms kuopoms, bet nežiurint to, imkime daugiau aktyvumo; nežiūrint kur mes rastumėsi, ar miestuose ar kempėse — pakalbinkime draugus, kad prisirašytų prie mūsų draugijos. Tik didindami mūsų eiles ir visi kolektyviai veikdami padarysime veiklesne mūsų kuopą ir galėsime daug ko nuveikti darbininkiškoj dirvoj.

ALDLD 15 kp. Koresp.

Pirmos Gegužės Demonstracija Edmontone

EDMONTON, ALTA. — Pirmą kartą Edmontono istorijoj Pirmajai Gegužės apvaikščiotai susirinko arti penkių tūkstančių darbininkų minia, kuri, sudarydama virš vienos mylios ilgumo eiklutę, pirma ies gražiai orkestrui, su įvairiais obalsiais apsikaišius, žygiavo Edmontono gatvėmis ir dainavo revoliucines dainas. Visur šaligatviai buvo užsikimšę žmonėmis, į kuriuos per garsiakalbius kalbėjo ir ragino stoti demonstrantų eilėsna ir rinktis į Market aikštę. Demonstracijai sugrįžus apie 8.30 vakare į Market aikštę įvyko masinis mitingas. Ten kalbėjo nuo įvairių organizacijų kalbėtojai ir kvietė darbininkus organizuotis prieš reakciją.

Mitingui pasibaigus, visi su geru ūpu skirstėsi namo. Tenka pasidžiaugti, kad ir lietuviai Pirmosios Gegužės apvaikščiojime dalyvavo šimtu nuošimčių. Jų buvo nemažas būrelis ir ėjo atskiram būryje.

Edmontonietis

Pirmosios Gegužės Demonstracija Winnipege

WINNIPEG. — Winni p e g o darbininkai šiemet Pirmąją Gegužės apvaikščiojo po obalsiais: prieš karą ir fašizmą; už geresnį darbininkų būvį; už taiką ir demokratiją; už suteikimą Ispanijos legalei valdžiai paramos. Už šiuos obalsius demonstravo unijos, jaunimas, moterys ir kiti organizuoti ir neorganizuoti darbininkai. Viso Winnipego gatvėmis maršavo virš 6,000 žmonių, kurių skaičiuje apie 1,000 vaikų.

Demonstracija prasidėjo 7 valandą vakare nuo Market aikštės. Du dūdų orkestrai griežė revoliucinius maršus, demonstrantai nešė šimtus įvairių obalsių ir vėliavų. Pirmutiniai ėjo jaunimas, paskui juos mokyklinio amžiaus vaikai, tarp kurių važiavo trokas ir jame baltai apsirengęs asmuo, vaizduojąs Ispanij. liaudžiai teikiamą medicinos pagelbą. Paskui juos ėjo kitos įvairios darbininkų organizacijos ir chorai, kurių aidai skambėjo Winnipego gatvėmis. Ukrainiečių darbininkų choras dėvėjo mėlynas Ispanijos milicininkų kepures. Paskui visus demonstrantus važiavo trokas ir garsino vienintėlį Kanadoje anglų kalboje dienraštį Daily Clarion.

Po demonstracijos Market aikštėje atsibuvo masinis mitingas, kuriame dalyvavo apie 12,000 asmenų. Mitinge kalbėjo 5 kalbėtojai: nuo amatų unijos, Ispanijos Liaudžiai Gelbėti Komiteto, Jaunimo Organizacijos, Bedarbių Organizacijos ir nuo Komunistų Partijos. Mitingui pirmininkavo Nepriklausomos Darbininkų Partijos atstovas.

Reporteris

Veikalas "Požemiuose" Pavyko

MONTREAL.—Gegužės 9 d. montrealiečiai turėjo progos pamatyti scenoje penkių veiksmų dramą "Požemiuose." Šitas veikalas tik keli mėnesiai atgal pastangomis dd. V. Bunkienės ir P. Matulaitytės tapo išverstas iš rusų lietuvių kalbon. Jis vaizduoja caristinės Rusijos darbo žmonių kovas, pasiektus jų laimėjimus ir atsiskaitymą su darbo žmonių vidujiniais priešais, provokatoriais ir žvalgybininkais.

Mūsų menininkai įdėjo daug energijos, kad šitas veikalas atliktų savo uždavinį. Jų pastangos nenuėjo veltui. Nežiūrint, kad tuo pat laiku buvo suruošti parengimai Vytauto kliube ir pobažnytinėj svetainėj, kurių garsintojai skelbė, kad ne tik įžangą nereiks mokėti, bet dar dovanų gaus dalyvaujanti, vistiek veikalo "Požemiuose" susirinko pamatyti virš dviejų šimtų žmonių. Tiesa, tenka priimti ir ruošėjams kaip kurios pastabos, kad persilpnai garsinome ir pakvietimų platinimo darbas nebuvo vedamas atatinkamo skaičiaus aldiečių.

Veikalo "Požemiuose" priruošime daugiausia dėjo pastangų drg. B. Juraitis, P. Matulaitytė, G. Račys, V. Bunkienė, B. Petronis, J. Naujokaitis ir kt. Šie draugai-ės ne tik vaidinime dalyvavo, bet ir paties parengimo scenos priruošime ir įvairių scenai reikmenų gavime. Ypatingai atžymėtinai energingai darbavosi drg. B. Juraitis režisuodamas veikalą, vaidindamas rolę ir scenos reikmenimis pasirūpindamas. Drg. E. Juraitienei tenka išreikšti padėką už pasidarbavimą visų artistų nugrimavime. Apart minėtų draugų-ių negalima praeiti nepaminėjus ir kitus draugus kurie po keletą ar keliolika vakarų aukavo besiruošdami veikalo vaidinimui, kaip tai draugai-ės: Mikaliūnas, J. Vilkelis, K. Kiela, M. Gudas, J. Rutelionis, K. Keršienė, M. Smetonienė, Mileris, Lukoša, P. Burba ir kt.

Visiems pasidarbavus i e m s šio veikalo perstatyme ir parengime suruošime ALDLD Pirm. Raj. Komitetas reiškia širdingiausią proletarišką ačiū.

L. B. Korespondentas

Rocheteriečiai Atsilankykite į Įdomų Koncertą

ROCHESTER, N. Y.—Praeitam Liaudies Balso numeryje buvo rašyta apie Richesteryje būsiantį vieną iš įdomiausių koncertų. Koncertas bus labai turiningas dainomis ir kitais koncertiniais kavalkais. Prie to, atvažiavę iš Toronto vaidintojai suvaidins labai juokingą vieno veiksmo komediją "Ant Rytojaus."

Tai pirmas įvykis, kad iš Kanados menininkai pasidorys ne tik Rochesteryje, bet ir ant U.S.A. kontinento. Tad ne tik rochesteriečiams, bet ir kitų artimesnių kolonijų lietuviams yra svarbu juos pamatyti. Tenka iškalno pasakyti, kad atsilankę būsite patenkinti, nes gal pirmu kart savo gyvenime turėsite progos matyti tokį juokingą vaidinimą.

Praeitame numeryje įvyko nemaloni klaida, ten pasakyta, kad atvyks pustuzinis torontiečių, o turėjo būt pasakyta pustuzinis automobilių. Tą klaidą atitaisome.

Tad visi į Gedimino svetainę, gegužės 15 d. (šeštadienyje).

Pradžia 8 val. vakare.

Vienas iš Rengėjų

SUSIRGO DRAUGAS F. BALLAKIS

ROCHESTER, N. Y.—Draugas F. Ballakis, Liaudies Balso skaitytojas ir rėmėjas, susirgo p l a u čių uždegimu. Linkime draugui kuogreičiausia pasveikti.

R. B.

PRANEŠIMAI

TORONTO, ONT

Buvusio "Literatūros ir Meno" Skyriaus Bendradarbiams

Gerbiamieji draugai! Nebeišeinant "Literatūros ir Meno" skyriui, visus mano vardu prisiųstus raštus, kaip eilėraščius, taip ir beletristinius kūrinėlius, perduodu Liaudies Balso redakcijai. Todel norintieji sužinoti savo kūrinių padėtį, kreipkitės į Liaudies Balso redakciją.

A. Byras
Buvusio PRR Sekretorius

TORONTO, ONT.

Šiuomi pranešų, kad Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 1-mos kuopos susirinkimas už gegužės mėnesį atsibus š. m. gegužės mėnesio 16 dieną 2-se valandose po pietų, 6 Denison Ave. Visi nariai ir aplikantai prašomi atsilankyti.

A. Byras
Kuopos Sekretorius

MONTREAL, QUE.

Pranešame, kad ALDLD 47 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 14 dieną gegužės (penktadienį)), 8 valandą vakare, 2114 Frontenac St.

Kviečiame visus kuopos narius dalyvauti, nes turėsime daug svarbių dalykų aptarti. Bus išduoti raportai iš visų atliktų darbų. Taipgi atsilankę g a l ėsite užsimokėti narines duokles, kurie dar neužsimokėjote, ir priduoti valdybai savo antrašus, nes po pirmai gegužės daugelis permainėte gyvenimo vietas.

Iki pasimatymo susirinkime.

Kuopos Valdyba

MONTREAL, QUE.

ALDLD 137 kuopa ruošia linksmą balių žiemos sezono užbaigimui, posančialiečių salėje, 01234 Charlevoix Str., šeštadienį, gegužės mėn. 15 d., su įvairiais gėrimais ir skaniais užkandžiais, taip pat prie smagios muzikos pašokti.

Kviečiame visus lietuvius darbininkus dalyvauti šiam linksmam baliuj, smagiai užbaigti mūsų parengimus salėje. Užtikrinam visi ir visos atsilankiusieji bus užganėdinti. Pradžia 8 val. vakare.

Komisija

MONTREAL, QUE.

Sekmadienį, gegužės 16 d., 01234 Charlevoix Str., ruošiama lietuviškos vakaruškos, su įvairiais pamargininmais: dainomis, šokiais ir daug kitų dalykų. Atsilankysite—pamatysite. Kviečiame visus ir visas dalyvauti.

Pradžia 6 val. vakare.

Laisva įžanga.

Komisija

Švedų Amerikos Linijos Laive Gripsholm Lietuviškos Knygos

Rekomenduojant Lietu v i ų Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje pirmininkui p. J. Ambraziejui laive Gripsholm įrengtas lietuviškas knygų knygynas, taipgi ir lietuviškų dainų ir muzikos.

Kadangi lietuviai daugiausiai vyksta minėtu motorlaiviu, kuris bent sykį plaukia iš New Yorko į Klaipėdą, tai vykstantiems bus malonaus laiko praleidimas prie lietuviškos knygos, dainos ir muzikos.

Patartina kurie keleiviai vyks minėtu laivu, kad pasiklaustų apie knygas knygyno stevarto ir jis maloniai pageidaujamų knygų suteiks sąrašą, iš kurio bus galima pasirinkti, kurią norimą knygą ir skaityti laike kelionės kaitinantis prieš saulę tyriam jūrų ore.

V. P. Mučinskas
Švedų Amerikos Linijos
liet. skyr. vedėjas.

New York, N. Y.,
1937 m. geg. 6 d.

Asmeniniai Lydimos

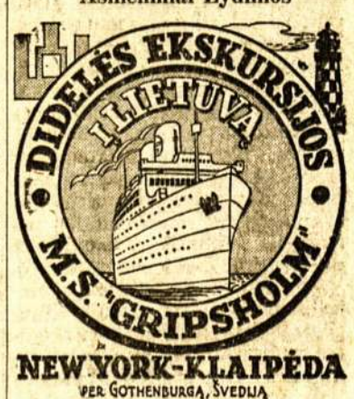

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ

Kas gali būti malonesnio kelionėje, kaip įsėdus į laivą New Yorke išlipti iš to paties laivo

KLAIPĖDOJ

Tokią kelionę turėsite vykdami

1937 m. gegužės 29 d.
Iš New Yorko į Klaipėdą
Laivo nemainant

Ekskursiją lydės p. Pr. Zaborskis, Švedų Amerikos Linijos Klaipėdos skyr. vedėjas.

Antra ekskursija išplauks

LIEPOS—JULY 2 D.

Iš Gothenburgo geležinkeliu per Švediją apie 7 valandas į Kalmarą. Iš Kalmaro, 1934 m. statytu garlaiviu Marieholm apie 18 valandų į Klaipėdą.

EKSKURSIJAS UŽGYRĖ
LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Ekskursijų brošiūrėlė ir informacijos suteikiamos nemokamai, taipgi parduodamos laivakortės pas visus mūsų agentus, arba Š. A. L. raštinėse.

KITI IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO
KUNGSHOLM ..... **Birželio 5**
DROTTNINGHOLM .... **Birž. 9,**
DROTTNINGHOLM .. **Lie. 10.**
GRIPSHOLM ..... **Liepos 24**

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley St., Montreal, Que.

ALDLD Reikalais

Mokėkite ALDLD Narines Duokles

Laiku apsimokėjimas organizacijai narinių duoklių labai daug prisideda prie organizacijos užsibrėžtų darbų vykdymo. Tačiau jau praslinko šių metų daugiau trečdalis, o narines duokles dar neapsimokėjo nei pusė Kanadoje esančių narių. Na, o turbūt daugumai yra žinoma, kad svarbiausieji organizacijos darbai yra atliekami ne paskutiniam pusmetyje, bet pirmame pusmetyje rengiamos knygos spaudai, tad reikalinga centrui turėti laiku ir duokles.

Pavyzdingiausia duoklių mokėjime pasirodė 95 (Kapuskasingo), 217 (Winnipego), ir 137 (Montrealo) kuopos. Kapuskasingiečiai pilnai jau apsimokėjo, winnipegiečiai jau netoli to ir Montrealo 137 kuopa baigia mokėti. Jeigu ir kitos kuopos būtų taip stengęsi narines duokles apsimokėti, tai šiandien jau apsimokėjusių turėtume ne trečdalį, bet devynis dešimtdalius. Blogiausia yra su vakarų Kanados ir Toronto kuopomis.

Kuopų valdybos turi imti tai domėn ir stengtis kuogreičiausia rinkti narines duokles, nes vasaros laiku bus neskaitlingi susirinkimai.

Kaip Ruošiamasi Prie Organizacinio Fondo Kėlimo

Prieš pora mėnesių atgal ALDLD Kanados Veikiantis Komitetas savo posėdyje apsvarstė organizacinio fondo sukėlimo būtiną reikalą ir paskelbė vajų vesti birželio mėnesyje, nes tuo laiku bus patogiausias laikas pravedimui šio svarbaus vajaus. Tuo klausimu pasisakė visos didesnės kuopos. Montrealo kuopos pasiėmė didesnę pusę kvotos ir jau didelę dalį turi sukėlusios. Winnipegiečiai, tam tikslui irgi jau sukėlė 37 dolerius. Lethbridgiečiai, edmontoniečiai, sudburiečiai ir kiti jau senai kaip pasižadėjo, bet nepasisakė po kokią sumą sukels. Torontiečiai prisižadėjo sukelti apie 75 dolerius, tačiau dar nepradėjo darbą. Taip pat ir kitos kolonijos iki šiam laikui dar tyli. Na, o laikas iki vajaus visai trumpas. Būtų gerai, kad visos kolonijos imtųsi montrealiečių ir winnipegiečių pavyzdžiu, nelauktų birželio mėnesio, bet šį mėnesį pradėtų vajų, arba nors atliktų prisiruošiamus darbus, kad vietoj dirbti atėjus vajui, nereiktų kelias sąvaites daryti prisiruošimą. Todel ALD LD Kanados Veikiantis Komitetas kreipiasi į visas kolonijas, kad kiekviena kuopa kuogreičiausia padarytumėt planus, kaip tą darbą vesite ir juos skelbtumėte spaudoj. Taipgi tuo pačiu laiku pradėkite ir darbą, kad $500.00 organizaciniam fondui būtų sukelti.

M. Guoba
K.V.K. Sekretorius

Edmontoniečiai Ruošiasi Orgnizac. Fondo Kėlimui

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 18 kuopa laike naujų narių vajaus pasirodė labai silpnai, nes gavo tik du nauju nariu į draugiją. Tačiau draugai yra nusistatę tuos trūkumus išlyginti. Tam tikslui kiekvienas narys apsiėmė gauti po vieną naują narį į draugiją. Tikimasi, kad kaip ir visuomet, taip ir šį kartą draugai išpildys savo pasižadėjimus.

Nors šiuo laiku yra ir sunkios sąlygos 18 kuopai vesti bent kokius vajus, nes šiuo laikotarpiu daugumas lietuvių išvažinėjo ant farmų vasaros darbams, bet draugai nutarė visomis išgalėmis mestis į organizacinio fondo kėlimo vajų ir užsidėjo sukelti $50.00. Manoma, kad kvota bus lengvai išpildyta. Tam tikslui nutarta pasigaminti blankas ir jas pasiųsti draugams į darbavietes. Tikimės, kad draugai atliks savo užduotis.

Taipgi draugai pasistengkite užsimokėti narines duokles, tuom palengvinsite organizacinio darbo vedimą. Yra keli draugai, kurie nėra užsimokėję narinių duoklių už pareitus metus. Prašome apsimokėti. Gyvenantieji provincijoj, siųskite finansų sekretoriui, draugui T. Valentui, 10217—96 St., Edmonton, Alta. Tuo palengvinsite kuopos veikimą ir gausite literatūrą be jokių sutrukdymų.

S. K.
18 Kuopos Sekret.

LA 4325 Gyv. HA 7855
S. DERGEL
Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947
J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.
Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla